

Bruksela, 24 maja 2024 r.
(OR. en)

10247/24

LIMITE

COPEN 274
JAI 862
DROIPEN 155
CODEC 1337

Międzyinstytucjonalny numer
referencyjny:
2023/0135(COD)

NOTA

Od:	Sekretariat Generalny Rady
Do:	Komitet Stałych Przedstawicieli / Rada
Dotyczy:	Wniosek dotyczący dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie zwalczania korupcji, zastępującej decyzję ramową Rady 2003/568/WSiSW oraz Konwencję w sprawie zwalczania korupcji urzędników Wspólnot Europejskich i urzędników państw członkowskich Unii Europejskiej oraz zmieniającej dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2017/1371 – Podejście ogólne

I. KONTEKST

1. 3 maja 2023 r. Komisja przedstawiła Radzie i Parlamentowi Europejskiemu wniosek dotyczący dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie zwalczania korupcji, zastępującej decyzję ramową Rady 2003/568/WSiSW oraz Konwencję w sprawie zwalczania korupcji urzędników Wspólnot Europejskich i urzędników państw członkowskich Unii Europejskiej oraz zmieniającej dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2017/1371. Wniosek dotyczący dyrektywy ma uaktualnić i zharmonizować unijne przepisy dotyczące definicji przestępstw korupcyjnych i kar za nie, tak by lepiej zapobiegać takim przestępstwom i poprawiać egzekwowanie przepisów. Wniosek ma też na celu zharmonizowanie definicji korupcji poprzez uwzględnienie i poszerzenie minimalnych norm ustanowionych w konwencji NZ przeciwko korupcji (UNCAC).

2. Podstawą prawną projektu dyrektywy są art. 83 ust. 1 i 2 oraz art. 82 ust. 1 lit. d) Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TFUE) (zwykła procedura ustawodawcza).
3. Po tym, jak wniosek został przedstawiony, Grupa Robocza ds. Współpracy Wymiarów Sprawiedliwości w Sprawach Karnych (COPEN) i radcy ds. WSiSW analizowali go za prezydencji szwedzkiej, hiszpańskiej i belgijskiej w Radzie.
4. Najbardziej zagorzałe dyskusje mające miejsce za prezydencji hiszpańskiej i belgijskiej skupiały się na art. 2 (*Definicje*), art. 3 (*Zapobieganie korupcji*), art. 4 (*Wyspecjalizowane organy*), art. 8 (*Łapownictwo w sektorze prywatnym*), art. 9 (*Sprzeniewierzenie środków publicznych*), art. 10 (*Płatna protekcja*), art. 11 (*Nadużycie stanowiska*) i art. 13 (*Wzbogacenie w wyniku przestępstw korupcyjnych*). Jeśli chodzi o przepisy o zapobieganiu (art. 3 i 4), dostosowano je, by doprecyzować obowiązki państw członkowskich i osiągnąć odpowiednią równowagę między celem, jakim jest skuteczne zapobieganie korupcji, a zachowaniem autonomii instytucjonalnej i administracyjnej państw członkowskich. W odniesieniu do przepisów o przestępstwach korupcyjnych wprowadzono dostosowania m.in. by wyjaśnić zakres takich przestępstw. Jak się wydaje, tekst przedstawiony obecnie w załączniku jest wyważony, zarówno jeśli chodzi o zapewnienie wewnętrznej spójności tekstu, jak i uwzględnienie interesów wszystkich państw członkowskich.
5. W wyniku posiedzenia COPEN 16 maja 2024 r. na poziomie tej grupy roboczej osiągnięto porozumienie w sprawie tekstu przedstawionego w załączniku do niniejszej noty.

6. Komisją przedmiotowo właściwą w Parlamencie Europejskim jest Komisja Wolności Obywatelskich, Sprawiedliwości i Spraw Wewnętrznych (LIBE). Na sprawozdawczynię została wyznaczona Ramona Strugariu (RO, Renew Europe). Sprawozdanie przedstawiono 21 lutego 2024 r. 27 lutego 2024 r. na posiedzeniu plenarnym Parlament Europejski przyjął swój mandat negocjacyjny, a wniosek przekazano Komisji Wolności Obywatelskich, Sprawiedliwości i Spraw Wewnętrznych (LIBE) z myślą o rozpoczęciu negocjacji międzyinstytucjonalnych.

II. PODSUMOWANIE

7. W związku z powyższym Komitet Stałych Przedstawicieli jest proszony o:
- a) potwierdzenie porozumienia w sprawie tekstu podejścia ogólnego w wersji zamieszczonej w załączniku¹ do niniejszej noty; oraz
 - b) zalecenie, by Rada wypracowała podejście ogólne w sprawie tekstu w wersji zamieszczonej w załączniku do niniejszej noty, tak by prezydencja mogła przeprowadzić te negocjacje.

¹ Zmiany w stosunku do pierwotnego wniosku zaznaczono **tlustym drukiem** lub [...].

Wniosek

**DYREKTYWA PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY
w sprawie zwalczania korupcji, zastępująca decyzję ramową Rady 2003/568/WSiSW oraz
Konwencję w sprawie zwalczania korupcji urzędników Wspólnot Europejskich i urzędników
państw członkowskich Unii Europejskiej oraz zmieniająca dyrektywę Parlamentu
Europejskiego i Rady (UE) 2017/1371**

PARLAMENT EUROPEJSKI I RADA UNII EUROPEJSKIEJ,

uwzględniając Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, w szczególności jego art. 82 ust. 1 lit. d) oraz art. 83 ust. 1 i 2,

uwzględniając wniosek Komisji Europejskiej,

po przekazaniu projektu aktu ustawodawczego parlamentom narodowym,

stanowiąc zgodnie ze zwykłą procedurą ustawodawczą,

a także mając na uwadze, co następuje:

- (1) Korupcja nadal stanowi znaczący problem na szczeblu UE, ponieważ zagraża stabilności i bezpieczeństwu społeczeństw oraz umożliwia przestępczość zorganizowaną i popełnianie innych poważnych przestępstw. Podważa ona instytucje demokratyczne i uniwersalne wartości leżące u podstaw Unii, w szczególności praworządność, demokrację, równość i ochronę praw podstawowych. Zagraża rozwojowi, dobrobytowi oraz zrównoważeniu i inkluzywności naszych gospodarek. Zapobieganie korupcji i jej zwalczanie wymaga kompleksowego i wielodyscyplinarnego podejścia. Celem niniejszej dyrektywy jest zwalczanie korupcji za pomocą prawa karnego, przy zapewnieniu lepszej transgranicznej współpracy właściwych organów.

- (2) W decyzji ramowej Rady 2003/568/WSISW² określono wymogi dotyczące kryminalizacji korupcji w sektorze prywatnym. Konwencja sporządzona na podstawie artykułu K.3 ust. 2 lit. c) Traktatu o Unii Europejskiej w sprawie zwalczania korupcji urzędników Wspólnot Europejskich i urzędników państw członkowskich Unii Europejskiej³ dotyczy niektórych aktów korupcji z udziałem urzędników Wspólnot Europejskich lub ogólnie urzędników państw członkowskich. Instrumenty te nie są jednak wystarczająco kompleksowe, a kryminalizacja korupcji różni się obecnie w poszczególnych państwach członkowskich, co utrudnia spójne i skuteczne reagowanie w całej Unii. Pojawiły się również luki w egzekwowaniu przepisów i przeszkody we współpracy właściwych organów poszczególnych państw członkowskich. Niniejsza dyrektywa służy zmianie i rozszerzeniu przepisów tych instrumentów. Z uwagi na znaczną liczbę i istotny charakter zmian, które należy wprowadzić, oba instrumenty należy przez wzgląd na jasność zastąpić w całości w odniesieniu do państw członkowskich związanych niniejszą dyrektywą.
- (3) Należy zaktualizować i wzmocnić istniejące ramy prawne, aby ułatwić skuteczną walkę z korupcją w całej Unii. Niniejsza dyrektywa ma na celu kryminalizację przestępstw korupcyjnych popełnionych umyślnie. Zamiar popełnienia przestępstwa i wiedzę o pochodzeniu mienia można wywnioskować z obiektywnych okoliczności faktycznych. Ponieważ w niniejszej dyrektywie ustala się normy minimalne, państwa członkowskie mogą według własnego uznania wprowadzać lub utrzymywać bardziej rygorystyczne przepisy karne dotyczące korupcji.
- (4) Korupcja jest zjawiskiem transnarodowym, dotyczącym każdego społeczeństwa i każdej gospodarki. W środkach przyjmowanych na szczeblu krajowym lub unijnym powinno się uwzględniać jej międzynarodowy wymiar. W działaniach Unii należy zatem brać pod uwagę prace Grupy Państw przeciwko Korupcji powołanej przez Radę Europy (GRECO), Organizacji Współpracy Gospodarczej i Rozwoju (OECD) oraz Biura Narodów Zjednoczonych ds. Narkotyków i Przestępczości (UNODC).

² Decyzja ramowa Rady 2003/568/WSISW z dnia 22 lipca 2003 r. w sprawie zwalczania korupcji w sektorze prywatnym (Dz.U. L 192/54 z 31.7.2003).

³ Konwencja sporządzona na podstawie artykułu K.3 ust. 2 lit. c) Traktatu o Unii Europejskiej w sprawie zwalczania korupcji, w którą zaangażowani są urzędnicy Wspólnot Europejskich lub urzędnicy państw członkowskich Unii Europejskiej (Dz.U. C 195 z 25.6.1997, s. 2).

- (5) W celu **skutecznego zwalczania** [...] korupcji niezbędne są mechanizmy zarówno zapobiegania, jak i karania. Zachęca się państwa członkowskie, aby w ramach zwalczania korupcji stosowały szeroki zakres środków zapobiegawczych i ustawodawczych oraz środków współpracy. Choć korupcja jest przede wszystkim przestępstwem, a poszczególne [...] przestępstwa **korupcyjne i przestępstwa związane z korupcją** zdefiniowano w przepisach prawa krajowego i międzynarodowego, uchybienia w zakresie uczciwości, nieujawnione konflikty interesów lub poważne naruszenia zasad **uczciwości** mogą [...] **skutkować** [...] przestępstwami korupcyjnymi, jeżeli pozostawić je bez odpowiedniej reakcji. **Zapobieganie korupcji odnosi się do identyfikowania, oceny i łagodzenia ryzyka korupcji dzięki opracowaniu i wdrożeniu systemu odpowiednich środków.** Zapobieganie korupcji ogranicza potrzebę stosowania represji karnych i przynosi dalsze korzyści w postaci zwiększenia zaufania publicznego oraz kontrolowania postępowania urzędników publicznych. Skuteczne podejście antykorupcyjne często bazuje na środkach służących zwiększeniu przejrzystości i wzmocnieniu [...] uczciwości, a także na uregulowaniu obszarów takich jak konflikt interesów, lobbing i efekt „drzwi obrotowych”. Organy publiczne powinny dążyć do zapewnienia najwyższych standardów uczciwości, przejrzystości i [...] **niepodlegania bezprawnemu wpływowi**, traktowanych jako ważny element szeroko pojmowanej walki z korupcją. **Jako że sektor prywatny także odgrywa kluczową rolę w zapobieganiu korupcji i jej wykrywaniu, państwa członkowskie mogą zachęcać do opracowywania i wdrażania solidnych i skutecznych mechanizmów dostosowania działań w przedsiębiorstwach prywatnych. Aby zapewnić wspólne podejście w odniesieniu do skuteczności takich programów dostosowania działań przedsiębiorstwa, które mogą obejmować m.in. mapę ryzyka, kodeks postępowania, ocenę zewnętrzną, a także kontrolę wewnętrzną i audyt wewnętrzny, państwa członkowskie mogą współpracować w celu wypracowania wspólnych wytycznych.**

- (6) **Bez uszczerbku dla ich autonomii instytucjonalnej i administracyjnej państwa** członkowskie powinny ustanowić organy lub jednostki **organizacyjne**, [...] **których zadaniem jest zapobieganie korupcji i jej zwalczanie**. Państwa członkowskie [...] **nie są zobowiązane na mocy niniejszej dyrektywy do tworzenia nowych organów lub jednostek organizacyjnych, w tym tworzenia wyspecjalizowanych sądów lub trybunałów, i mogą powierzyć [...] temu samemu organowi lub tej samej jednostce organizacyjnej zarówno funkcje zapobiegawcze, jak i funkcje [...] dotyczące karania, a także zadania związane z innymi przestępstwami, np. przestępczością zorganizowaną. Zgodnie z zasadą autonomii państw członkowskich, takie organy lub jednostki niekoniecznie muszą być organami lub jednostkami organizacyjnymi na szczeblu centralnym. Z pełnym poszanowaniem autonomii instytucjonalnej i administracyjnej państw członkowskich, w przypadku gdy takie organy antykorupcyjne są uprawnione do podejmowania decyzji w sprawach im przedstawionych lub przez nie zidentyfikowanych lub do wydawania zaleceń, które uznają za konieczne, powinny one działać bez niepożądanych ingerencji. Aby zapewnić skuteczne działanie tych organów lub jednostek, [...] państwa członkowskie powinny zapewnić, by [...] zasoby i uprawnienia powierzone tym organom i jednostkom organizacyjnym [...] były [...] współmierne do [...] prawidłowego wykonywania powierzonych im zadań.**

- (7) UE jest stroną Konwencji Narodów Zjednoczonych przeciwko korupcji (UNCAC), czyli najbardziej kompleksowego międzynarodowego instrumentu prawnego w zakresie przeciwdziałania korupcji, stanowiącego połączenie środków służących zapobieganiu korupcji i jej zwalczaniu. Strony tej konwencji zobowiązały się wdrożyć środki ustawodawcze i środki innego rodzaju w celu zapewnienia, by łapownictwo, sprzeniewierzenie środków publicznych i pranie pieniędzy zostały uznane za przestępstwa, oraz rozważyć stosowanie środków ustawodawczych lub środków innego rodzaju ukierunkowanych na kryminalizację innych czynów (takich jak nadużycie stanowiska, płatna protekcja i nielegalne wzbogacenie). Zgodnie ze zobowiązaniami zawartymi w deklaracji politycznej przyjętej podczas sesji specjalnej Zgromadzenia Ogólnego ONZ w 2021 r. poświęconej walce z korupcją Unia Europejska powinna w miarę możliwości i **zgodnie z zasadą ultima ratio** rozszerzyć minimalne wymogi przewidziane w UNCAC i określić dodatkowe środki w zakresie zapobiegania korupcji i jej zwalczania. Podstawą niniejszej dyrektywy są spostrzeżenia i najlepsze praktyki wynikające z mechanizmu oceny wdrożenia UNCAC.
- (8) Z uwagi na rozwój zagrożeń korupcyjnych oraz zobowiązania prawne Unii i państw członkowskich wynikające z prawa międzynarodowego, jak również z uwagi na rozwój krajowych ram prawnych, należy w większym stopniu zbliżyć definicje **przestępstw** korupcyjnych we wszystkich państwach członkowskich, tak by definicja ta w sposób bardziej kompleksowy określała zachowania korupcyjne.

- (9) Aby sprawcy przestępstw korupcyjnych w sektorze publicznym nie byli bezkarni, należy odpowiednio określić zakres stosowania niniejszej dyrektywy. Po pierwsze pojęcie urzędnika publicznego powinno obejmować także **odpowiednie** osoby pracujące w organizacjach międzynarodowych, w tym w instytucjach, agencjach i organach Unii Europejskiej i w sądach międzynarodowych. [...] Po drugie wiele podmiotów lub osób pełni obecnie funkcje publiczne bez sprawowania formalnego urzędu. Pojęcie urzędnika publicznego zdefiniowano zatem tak, aby obejmowało ono wszystkich odpowiednich urzędników – niezależnie od tego, czy zostali oni mianowani, wybrani, czy też zatrudnieni na podstawie umowy – którzy sprawują formalny urząd administracyjny lub sądowy, jak również wszystkie osoby **pełniące służbę publiczną** i posiadające uprawnienia organów publicznych lub podlegające kontroli lub nadzorowi organów publicznych w zakresie **pełnienia takiej funkcji w służbie publicznej**, nawet jeżeli osoby te nie sprawują formalnego urzędu. Do celów niniejszej dyrektywy definicja ta powinna obejmować osoby [...] **pełniące funkcje publiczne** w przedsiębiorstwach państwowych lub kontrolowanych przez państwo, w fundacjach zarządzających aktywami i w prywatnych przedsiębiorstwach pełniących funkcje publiczne, a także w osobach prawnych przez nie ustanowionych lub prowadzonych. Do celów niniejszej dyrektywy każdą osobę pełniącą funkcje ustawodawcze **na szczeblu krajowym, regionalnym lub lokalnym** należy [...] **traktować tak**, jakby była urzędnikiem **krajowym zgodnie z prawem krajowym**.

- (9a) Przez „urzędników wysokiego szczebla” należy rozumieć osoby, które sprawują kluczowe funkcje wykonawcze, administracyjne, ustawodawcze lub sądownicze. Zadania te mogą obejmować czynne uczestniczenie w rozwijaniu lub wykonywaniu funkcji rządowych, określanie i wdrażanie polityk, egzekwowanie przepisów, proponowanie lub wdrażanie przepisów ustawodawczych, przyjmowanie i wykonywanie zarządzeń/rozporządzeń normatywnych, podejmowanie decyzji w sprawie wydatków rządowych i decyzji w sprawie mianowania osób do sprawowania kluczowych funkcji wykonawczych, administracyjnych, ustawodawczych lub sądowniczych, a także orzekanie w sprawach sądowych. Pojęcie „urzędników wysokiego szczebla” może obejmować urzędników krajowych, takich jak szefowie rządów centralnych i regionalnych, członkowie rządu centralnego i regionalnego, zastępcy ministrów, sekretarze stanu, kluczowi doradcy polityczni, szefowie i członkowie gabinetu lub kancelarii ministra, o ile takie zostały utworzone, a także członkowie izb parlamentarnych, członkowie Trybunału Konstytucyjnego i Sądu Najwyższego, prokurator generalny oraz członkowie najwyższych izb kontroli.
- (10) Konieczne jest wzmocnienie ram prawnych w celu zwalczania łapownictwa oraz zapewnienia [...] **skutecznych i proporcjonalnych** narzędzi na potrzeby egzekwowania prawa i ścigania przestępstw. Wyróżnia się dwa rodzaje łapownictwa urzędników publicznych. Łapownictwo czynne zachodzi wtedy, gdy ktoś obiecuje, proponuje lub wręcza **nienależną** korzyść jakiegokolwiek rodzaju, aby wywrzeć wpływ na urzędnika publicznego. W przypadku łapownictwa biernego urzędnik publiczny sam domaga się takich **nienależnych** korzyści lub je otrzymuje, **lub akceptuje propozycję lub obietnicę takich korzyści** w zamian za podjęcie określonych działań lub powstrzymanie się od nich. W niniejszej dyrektywie należy również ustanowić minimalne zasady dotyczące łapownictwa i innych form korupcji w sektorze prywatnym, gdyż bezpośrednio poszkodowane są wówczas m.in. przedsiębiorstwa, na które takie działania mają negatywny wpływ, a [...] wręczane [...] łapówki **mogą** szkodzić wolnej konkurencji.

- (10a) **Postępowanie dyrektorów lub pracowników podmiotów sektora prywatnego stanowiące naruszenie obowiązków służbowych w toku prowadzenia działalności gospodarczej, finansowej lub biznesowej może szkodzić interesom przedsiębiorstwa sektora prywatnego i może także powodować zakłócenia konkurencji w odniesieniu do zakupu towarów lub usług komercyjnych ze szkodą zarówno dla potencjalnych konkurentów, jak i ogółu społeczeństwa. Uznanie łapownictwa w sektorze prywatnym za przestępstwo ma na celu powstrzymanie obu rodzajów szkód. Cel ten jest osiągany poprzez uniemożliwianie stronom trzecim ingerowania w uczciwe prowadzenie działalności poprzez składanie obietnicy, proponowanie lub wręczanie nienależnych korzyści dyrektorom lub pracownikom podmiotów sektora prywatnego, po to by podjęli określone działania lub powstrzymali się od nich z naruszeniem obowiązków (łapownictwo czynne). Uznanie za przestępstwo oznacza też, że dyrektorom i pracownikom podmiotów sektora prywatnego zakazuje się żądania lub otrzymywania nienależnych korzyści lub przyjmowania propozycji lub obietnic takich korzyści w zamian za podjęcie określonych działań lub powstrzymanie się od nich z naruszeniem ich obowiązków (łapownictwo bierne). Pojęcie „naruszenia obowiązków” należy rozumieć zgodnie z krajowymi konstytucjami, prawem lub innymi mającymi zastosowanie przepisami i powinno ono obejmować co najmniej naruszenie obowiązków ustawowych lub regulacji lub wytycznych zawodowych, które mają zastosowanie do tej działalności.**
- (11) **W celu zapewnienia, aby urzędnicy publiczni nie działali umyślnie na szkodę interesów finansowych podmiotu publicznego lub prywatnego, którego dotyczy wykorzystanie [...] funduszy do celów innych niż te, na które je przeznaczono, niezbędne jest ustanowienie przepisów dotyczących sprzeniewierzenia przez urzędników publicznych powierzonego im mienia. Sprzeniewierzenie środków publicznych stanowi przestępstwo wówczas, gdy prowadzi ono do osiągnięcia korzyści przez urzędnika publicznego lub osobę trzecią. Aby możliwe było zastosowanie kompleksowego podejścia do zwalczania korupcji, [...] państwa członkowskie zachęca się też do kryminalizacji sprzeniewierzenia środków publicznych w sektorze prywatnym. [...]**

- (12) [...] Wywieranie wpływu na decydentów publicznych z myślą o uzyskaniu nienależnej korzyści może poważnie szkodzić prawidłowemu funkcjonowaniu administracji publicznych. Aby można było odpowiednio zająć się tym problemem, główne znamiona przestępstwa płatnej protekcji muszą obejmować dwie różne sytuacje, gdy jest ono popełniane umyślnie. Po pierwsze, przestępstwo musi obejmować obiecywanie, proponowanie lub wręczanie nienależnych korzyści, które ma na celu wywarcie nielegalnego wpływu z myślą o uzyskaniu nienależnej korzyści od urzędnika publicznego. Po drugie, musi także obejmować żądanie, otrzymywanie nienależnej korzyści lub przyjmowanie propozycji lub obietnicy takiej korzyści z myślą o uzyskaniu nienależnej korzyści od urzędnika publicznego. Takie postępowanie musi być uznawane za przestępstwo, niezależnie od tego, czy faktycznie doszło do wywarcia wpływu ani od tego, czy [...] wpływ [...] **skutkował** pożądanym rezultatem. Przestępstwo to nie powinno obejmować uznanych form reprezentacji interesów, których celem może być uprawnione wywarcie wpływu na publiczny proces decyzyjny i które nie wiążą się z wymianą nienależnych korzyści. Takie formy reprezentacji interesów, jak np. rzecznictwo [...], często są uregulowane właśnie po to, by uniknąć sytuacji, w których brak przejrzystości mógłby doprowadzić do wystąpienia korupcji. Prawidłowo funkcjonujące dodatkowe przepisy dotyczące ujawniania konfliktów interesów, efektu „drzwi obrotowych” lub finansowania partii politycznych mogą również okazać się pomocne w unikaniu szarych stref oraz zapobieganiu wywierania bezprawnego wpływu.

- (13) Co więcej, [...] przestępstwo nadużycia stanowiska w sektorze publicznym [...] **polega na niewykonaniu przez urzędnika publicznego określonej czynności, stanowiącym naruszenie przepisów i mającym na celu uzyskanie nienależnej korzyści. Państwa członkowskie powinny rozważyć możliwość kryminalizacji takich czynów na szczeblu krajowym.** [...]
- (14) **W prawie karnym państw członkowskich uznaje się [...]** utrudnianie działania wymiaru sprawiedliwości [...] **za przestępstwo popełniane w związku z m.in. takimi innymi przestępstwami** jak korupcja. Konieczne jest zatem [...], **by za przestępstwo uznawać** utrudnianie działania wymiaru sprawiedliwości, które wiąże się ze stosowaniem siły fizycznej lub gróźb, zastraszaniem lub nakłanianiem do składania fałszywych zeznań lub przedstawiania fałszywych dowodów. Należy również uwzględnić działania mające na celu ingerencję w składanie zeznań lub przedstawianie dowodów, lub w pełnienie obowiązków służbowych przez funkcjonariuszy organów ścigania lub sędziów. Zgodnie z UNCAC niniejsza dyrektywa ma zastosowanie wyłącznie do utrudniania działania wymiaru sprawiedliwości w postępowaniach związanych z przestępstwem korupcyjnym. **Dokonując transpozycji niniejszej dyrektywy, państwa członkowskie nie powinny być zobowiązane do ustanawiania przepisów dotyczących konkretnie przestępstwa utrudniania działania wymiaru sprawiedliwości w związku z korupcją, określonego w art. 2 niniejszej dyrektywy, jeżeli ich prawo krajowe obejmuje ogólny przepis o uznawaniu utrudniania działania wymiaru sprawiedliwości za przestępstwo, mający zastosowanie do wszystkich przestępstw, w tym m.in. korupcji. Państwa członkowskie mogą również na szczeblu krajowym penalizować takie czyny w ramach kilku przestępstw.**

- (15) Korupcja wynika z chęci osiągnięcia nienależnych korzyści majątkowych i innych. Aby ograniczyć motywację osób fizycznych i organizacji przestępczych do popełniania przestępstw oraz zapobiec temu, by osoby fizyczne zgadzały się na to, by stać się fałszywym właścicielem mienia, wzbogacenie w wyniku przestępstwa korupcyjnego także należy uznać za przestępstwo. To z kolei powinno utrudnić ukrywanie bezprawnie uzyskanego mienia oraz ograniczyć szerzenie się korupcji i jej społeczną szkodliwość. Przejrzystość pozwoli właściwym organom łatwiej wykrywać potencjalne nielegalne wzbogacenie. Na przykład w jurysdykcjach, w których urzędnicy publiczni są zobowiązani do regularnego składania oświadczeń majątkowych, także przy obejmowaniu stanowiska i odchodzeniu z niego, właściwe organy mogą ocenić, czy deklarowany majątek odpowiada deklarowanym dochodom.

- (16) Przestępstwo wzbogacenia [...] ⁴ ma prowadzić do **uznawania za przestępstwo czynu urzędnika publicznego, który nabywa, posiada lub użytkuje mienie ze świadomością, że pochodzi ono z przestępstw korupcyjnych popełnionych przez innego urzędnika publicznego [...]. Przestępstwo nielegalnego wzbogacenia pozostaje bez uszczerbku dla czynów przewidzianych w art. 3 dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/1673 w sprawie zwalczania prania pieniędzy za pomocą środków prawnych, w szczególności, w stosownych przypadkach, dla art. 3 ust. 5 tej dyrektywy.** Przy rozpatrywaniu, czy mienie pochodzi z jakiegokolwiek przestępczego udziału w popełnieniu przestępstwa korupcyjnego i czy dana osoba o tym wiedziała, powinno się brać pod uwagę szczególne okoliczności każdej sprawy, np. fakt, że wartość tego mienia jest nieproporcjonalna w stosunku do legalnego dochodu oskarżonego oraz że działalność przestępcza i nabycie mienia miały miejsce w tym samym przedziale czasowym. Nie powinno być konieczne uzyskanie informacji o wszystkich elementach stanu faktycznego lub wszystkich okolicznościach udziału przestępczego, w tym tożsamości sprawcy. [...]
- Ponadto dochody uzyskane z przestępstw korupcyjnych mogą podlegać konfiskacie [...]** na podstawie dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 202[...]4/1260 z dnia [...]24 kwietnia [...] 2024 r. w sprawie [...] **odzyskiwania** i konfiskaty **mienia** [...] ⁵.

⁴ [...]

⁵ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 202[...]4/1260 z dnia 24 kwietnia 20[...]24 r. w sprawie [...] **odzyskiwania** i konfiskaty **mienia** [...].

- (17) W celu zapobiegania korupcji w całej Unii państwa członkowskie powinny ustanowić minimalne rodzaje i wymiary [...] **sankcji karnych i pozakarnych** za przestępstwa zdefiniowane w niniejszej dyrektywie. Maksymalne wymiary kar pozbawienia wolności i innych kar powinny być wystarczająco wysokie, aby odstraszać potencjalnych sprawców, a także odzwierciedlać szkodliwość korupcji [...]. Jednocześnie wspomniane wymiary kar powinny być proporcjonalne do wagi każdego z przestępstw korupcyjnych oraz spójne z wymiarami [...] **sankcji** karnych ustanowionych w prawie Unii i prawie krajowym. Państwa członkowskie powinny zapewnić, aby [...] **sankcje** egzekwowano w zakresie niezbędnym do odstraszenia od popełniania tych przestępstw. [...] **Jeżeli przepisy krajowe dopuszczają** możliwość orzeczenia kary z zawieszeniem wykonania lub kary warunkowej, przedterminowego zwolnienia, zwolnienia warunkowego lub ułaskawienia osób skazanych za którekolwiek z przestępstw, o których mowa w niniejszej dyrektywie, organy wymiaru sprawiedliwości powinny mieć możliwość uwzględnienia przy podejmowaniu takiej decyzji m.in. wagi popełnionego przestępstwa. **Niniejsza dyrektywa pozostaje bez uszczerbku dla przepisów ogólnych i zasad krajowego prawa karnego dotyczących stosowania i wykonywania kar przy uwzględnieniu konkretnych okoliczności danej sprawy.**
- (18) Niniejsza dyrektywa nie wpływa na odpowiednie i skuteczne stosowanie środków dyscyplinarnych lub kar niemających charakteru środków karnych, takich jak [...] **kary** administracyjne. [...] **Sankcje**, których nie można uznać za równoważne **sankcjom karnym**, nałożone na tę samą osobę za ten sam czyn, mogą być brane pod uwagę przy skazywaniu tej osoby za przestępstwo zdefiniowane w niniejszej dyrektywie. [...] **Należy** w pełni przestrzegać zakazu ponownego sądzenia lub karania w postępowaniu karnym za ten sam czyn zabroniony pod groźbą kary (ne bis in idem).

- (19) Właściwe organy powinny mieć możliwość nakładania – oprócz lub zamiast kary pozbawienia wolności – **sankcji** lub środków, które niekoniecznie mają charakter karny, takich jak [...] wykluczenie z **postępowań o udzielenie zamówienia** [...]. Takie środki pociągają za sobą ogólny efekt odstrasżający i mogą przyczynić się do ograniczenia recydywizmu skazanych sprawców. Państwa członkowskie powinny także rozważyć ustanowienie procedur zawieszenia lub tymczasowego przeniesienia z urzędu urzędnika publicznego oskarżonego o popełnienie przestępstwa, o którym mowa w niniejszej dyrektywie, mając na uwadze konieczność poszanowania zasady domniemania niewinności oraz prawa do skutecznego środka odwoławczego.
- (19a) **Aby poprawić reakcję wymiaru sprawiedliwości w sprawach karnych na przestępstwa dotyczące korupcji oraz zniechęcić do popełniania tych przestępstw, należy doprecyzować reżim sankcji wobec osób prawnych i fizycznych i dostosować go do innych unijnych instrumentów prawa karnego. Na mocy dyrektywy 2014/24/UE, dyrektywy 2014/25/UE, dyrektywy 2014/23/UE oraz dyrektywy 2009/81/WE skazanie prawomocnym wyrokiem sądu za korupcję jest podstawą wyłączenia z uczestnictwa w postępowaniu o udzielenie zamówienia lub postępowaniu o udzielenie koncesji. Państwa członkowskie powinny jednak móc także podjąć decyzję o włączeniu do sankcji lub środków karnych lub pozakarnych, które mogą zostać nałożone na osoby prawne i fizyczne, wykluczenia takich osób prawnych z postępowań o udzielenie zamówienia lub postępowań o udzielenie koncesji, tak aby objąć również zamówienia i koncesje o wartości poniżej progów określonych w odpowiednich dyrektywach.**
- (20) Osoby prawne nie powinny być w stanie uniknąć odpowiedzialności w drodze korzystania z pośredników, w tym powiązanych osób prawnych, którzy w ich imieniu proponują, obiecują lub wręczają urzędnikowi publicznemu łapówkę. Ponadto grzywny dla osób prawnych należy obliczać w oparciu o **ich** światowe obroty **lub ustalone kwoty maksymalne**.

- (21) Jeżeli przestępstwo zostało popełnione przez organizację przestępczą w rozumieniu decyzji ramowej Rady 2008/841/WSiSW⁶ lub gdy sprawca nadużył swojej pozycji w celu umożliwienia korupcji, **ważne jest, by sądy mogły uwzględnić ten fakt [...] jako** okoliczności obciążające zgodnie z mającymi zastosowanie przepisami ustanowionymi w ich systemach prawnych. Choć okoliczności obciążające podlegają uprawnieniu dyskrejonalnemu, [...] umożliwiają one wymiarowi sprawiedliwości uwzględnianie szerszego zakresu szkód społecznych spowodowanych np. w drodze korupcji, której dopuściły się zorganizowane grupy, partie polityczne lub osoby zajmujące stanowiska związane z odpowiedzialnością publiczną. Państwa członkowskie nie powinny być zobowiązane do uwzględnienia żadnych z okoliczności obciążających, o których mowa w niniejszej dyrektywie, jeżeli okoliczności te podlegają karze jako oddzielne przestępstwa, za które na mocy **prawa krajowego [...] można wymierzyć** surowsze sankcje.

[...]

⁶ Decyzja ramowa Rady 2008/841/WSiSW z dnia 24 października 2008 r. w sprawie zwalczania przestępczości zorganizowanej (Dz.U. L 300 z 11.11.2008, s. 42).

(22[...]) **Ważne jest, by sądy [...] mogły uwzględniać [...] w odniesieniu do przestępstw objętych niniejszą dyrektywą okoliczności łagodzące zgodnie z mającymi zastosowanie przepisami ustanowionymi w ich systemach prawnych.** Okoliczności te, podlegające uprawnieniu dyskrecjonalnemu, powinny obejmować przypadki, w których sprawcy przekazują właściwym organom informacje lub w inny sposób z nimi współpracują. Podobnie, jeżeli osoby prawne wdrożyły **rzeczywiste, skuteczne i należyście ocenione** kontrole wewnętrzne, zasady etyki oraz programy dostosowania działań przedsiębiorstwa, **przy orzekaniu kary wobec takiej osoby prawnej** powinno być możliwe uznanie tych działań za okoliczność łagodzącą. Niższe sankcje należy także rozważyć w przypadku, gdy po wykryciu przestępstwa osoba prawna bezzwłocznie ujawniła informacje oraz wdrożyła środki zaradcze. W każdym przypadku ustalenie ostatecznej kwoty sankcji powinno pozostawać w zakresie uznania sędziego lub sądu, po uwzględnieniu wszelkich okoliczności danej sprawy, w **tym, w stosownych przypadkach, faktu, że dana osoba prawna dysponuje programami dostosowania działań przedsiębiorstwa tylko do celów wizerunkowych, „dla zachowania pozorów”.**

(23[...]) Posłowie do parlamentu i inni urzędnicy publiczni mogą być objęci immunitetem w zakresie postępowania przygotowawczego lub ścigania przestępstw lub ochroną prawną przed nimi, co pomaga wzmocnić ich niezależność w drodze ochrony przed nieuzasadnionymi skargami, zwłaszcza w odniesieniu do opinii wyrażonych lub głosów oddanych w trakcie pełnienia funkcji. Takie immunitety mogą jednak utrudniać skuteczne prowadzenie postępowań przygotowawczych w sprawie przestępstw korupcyjnych lub ściganie takich przestępstw, w tym utrudniać wykrywanie i prowadzenie postępowań przygotowawczych w sprawie innych osób, którym nie przysługuje immunitet, a które mogły uczestniczyć w przestępstwie, lub ściganie takich osób. [...] Potrzebna jest zatem odpowiednia równowaga między, z jednej strony, wszelkimi immunitetami lub przywilejami jurysdykcyjnymi przysługującymi urzędnikom publicznym w zakresie działań podejmowanych w trakcie sprawowania przez nich funkcji, a z drugiej strony – możliwością skutecznego prowadzenia postępowań przygotowawczych dotyczących przestępstw korupcyjnych, ścigania tych przestępstw i orzekania w ich sprawie. **Państwa członkowskie powinny zapewnić, aby w odniesieniu do przestępstw, o których mowa w niniejszej dyrektywie, można było uchylić przywileje lub immunitety przyznane urzędnikom krajowym w zakresie postępowania przygotowawczego i ścigania przestępstw. Dokonując transpozycji niniejszej dyrektywy, państwa członkowskie nie powinny być jednak zobowiązane do zmiany krajowych konstytucji i zasad konstytucyjnych. Przy transpozycji niniejszej dyrektywy do prawa krajowego i przy stosowaniu przepisów prawa krajowego transponujących niniejszą dyrektywę bierze się w pełni pod uwagę te przywileje i immunitety, w tym poszanowanie swobody sprawowania przez członków swojego mandatu. Niniejsza dyrektywa nie powinna wpływać na uznane formy reprezentacji interesów, których celem może być uprawnione wywarcie wpływu na publiczny proces decyzyjny i które nie wiążą się z wymianą nienależnych korzyści. Reprezentacja interesów jest ważna dla tworzenia polityki, która cieszy się poparciem społeczeństwa obywatelskiego, i może legalnie wspierać sektor publiczny.**

[...]

- (24[...]) Ze względu, **w szczególności**, na mobilność **niektórych** sprawców oraz dochodów pochodzących z działalności przestępczej, jak również na złożony charakter transgranicznych postępowań przygotowawczych niezbędnych do zwalczania korupcji, wszystkie państwa członkowskie powinny określić swoją jurysdykcję w taki sposób, aby umożliwić właściwym organom **skuteczne** prowadzenie postępowań przygotowawczych i ściganie tego rodzaju przestępstw [...], w tym wtedy, gdy do popełnienia przestępstwa w części lub w całości doszło na terytorium danego państwa członkowskiego. W ramach tego zobowiązania państwa członkowskie powinny zapewnić ustanowienie jurysdykcji również w sytuacjach, w których przestępstwo popełniono za pomocą systemu informacyjnego wykorzystywanego na ich terytorium, niezależnie od tego, czy dana technologia znajdowała się na ich terytorium.
- (25[...]) W celu zapewnienia właściwym organom dostatecznego czasu na przeprowadzenie skomplikowanych postępowań przygotowawczych i procesów ścigania przestępstw niniejsza dyrektywa przewiduje minimalny termin przedawnienia wystarczający, aby w następstwie popełnienia danego czynu wykryć przestępstwo korupcyjne, prowadzić w jego sprawie postępowanie przygotowawcze, wnieść oskarżenie, przeprowadzić rozprawę sądową i wydać orzeczenie; wprowadzenie tego minimalnego terminu nie wpływa na te państwa członkowskie, które nie określają terminów przedawnienia odnośnie do postępowań przygotowawczych i sądowych, ani do wykonywania wyroków.

(26[...]) Przesłpstwa korupcyjne [...] **może być** [...] trudno [...] wykryć i prowadzić w ich sprawie postępowania przygotowawcze, ponieważ [...] najczęściej dochodzi do nich **potajemnie**. W związku z tym znaczna część przestępstw korupcyjnych pozostaje niewykryta, a sprawcy są w stanie czerpać korzyści z dochodów pochodzących z czynów korupcyjnych, których się dopuścili. Im więcej czasu zajmuje wykrycie przestępstwa korupcyjnego, tym trudniej jest dotrzeć do dowodów. Należy zatem zapewnić, aby organy ścigania i [...] **właściwe organy** dysponowały odpowiednimi narzędziami stosowanymi w postępowaniu przygotowawczym w celu zebrania istotnych dowodów popełnienia przestępstw korupcyjnych, wpływających często na więcej niż jedno państwo członkowskie. Państwa członkowskie powinny ponadto zorganizować odpowiednie szkolenia w ścisłej współpracy z Agencją Unii Europejskiej ds. Szkolenia w Dziedzinie Ścigania (CEPOL), również z zakresu wykorzystywania narzędzi do skutecznego przeprowadzania postępowań przygotowawczych oraz z zakresu identyfikacji i szacowania dochodów pochodzących z korupcji w kontekście [...] **odzyskiwania** i konfiskaty **mienia**. Co więcej, niniejsza dyrektywa usprawnia zbieranie informacji i dowodów dzięki ustanowieniu okoliczności łagodzących na korzyść sprawców, którzy pomagają organom. **Szkolenie organu ścigania i organu sądowego powinno dotyczyć przeprowadzania postępowań przygotowawczych i postępowań karnych w sprawach przestępstw objętych zakresem niniejszej dyrektywy.**

(27[...]) Osoby przekazujące właściwym organom informacje dotyczące przeszłych, trwających lub planowanych działań korupcyjnych, uzyskane w kontekście swojej działalności zawodowej, mogą z tego powodu doświadczyć działań odwetowych. Informacje przekazywane przez sygnalistów mogą usprawnić przestrzeganie przepisów, ponieważ umożliwiają one właściwym organom skuteczne zapobieganie korupcji oraz jej wykrywanie i ściganie. Biorąc pod uwagę interes publiczny związany z ochroną instytucji państwowych i prywatnych przed korupcją oraz z poprawą przejrzystości, dobrych rządów i rozliczalności, niezbędne jest zapewnienie skutecznych ustaleń umożliwiających sygnalistom informowanie właściwych organów poufnymi kanałami i chroniących sygnalistów przed działaniami odwetowymi. Do zgłaszania naruszeń mających wpływ na interesy finansowe Unii, o których mowa w art. 325 Traktatu i które szczegółowo określono w stosownych środkach unijnych, ma zastosowanie dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/1937⁷, w związku z czym ma ona też zastosowanie do zgłaszania wszystkich przestępstw objętych zakresem dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2017/1371⁸. Dyrektywa (UE) 2019/1937 powinna mieć zastosowanie do zgłaszania przestępstw, o których mowa w niniejszej dyrektywie, oraz do ochrony osób zgłaszających je na warunkach w niej określonych. Właściwe organy krajowe powinny [...] **ponadto w stosownych przypadkach** zapewnić sygnalistom, którzy przedstawiają dowody lub w inny sposób współpracują w postępowaniach przygotowawczych, ochronę, wsparcie i pomoc niezbędne w kontekście postępowania karnego. **Takie ochrona, wsparcie i pomoc mogą obejmować ochronę świadków, możliwość anonimowego składania zeznań lub zapewnienie pomocy prawnej.**

⁷ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/1937 z dnia 23 października 2019 r. w sprawie ochrony osób zgłaszających naruszenia prawa Unii (Dz.U. L 305 z 26.11.2019).

⁸ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2017/1371 z dnia 5 lipca 2017 r. w sprawie zwalczania za pośrednictwem prawa karnego nadużyć na szkodę interesów finansowych Unii (Dz.U. L 198 z 28.7.2017, s. 29).

- (28[...]) Niezależne organizacje społeczeństwa obywatelskiego mają zasadnicze znaczenie dla prawidłowego funkcjonowania naszych demokracji i ogrywają istotną rolę w podtrzymywaniu wspólnych wartości, na których opiera się UE. Pełnią one ważną rolę jako organizacje strażnicze, zwracają uwagę na zagrożenia dla praworządności, przyczyniają się do rozliczalności władz i zapewniają poszanowanie praw podstawowych. Państwa członkowskie powinny propagować udział społeczeństwa obywatelskiego – **w stosownych przypadkach** – w działaniach antykorupcyjnych.
- (29[...]) Pluralizm i wolność mediów to kluczowe czynniki sprzyjające praworządności, demokratycznej rozliczalności, równości i walce z korupcją. Niezależne i pluralistyczne media, w szczególności dziennikarstwo śledcze, odgrywają ważną rolę w kontroli działalności lobbingowej, wykrywaniu ewentualnych przypadków korupcji i naruszania uczciwości, podnoszeniu świadomości i promowaniu uczciwości. Państwa członkowskie mają obowiązek zapewnienia sprzyjających warunków dla dziennikarzy, ochrony ich bezpieczeństwa i aktywnego promowania wolności i pluralizmu mediów. Zalecenie Komisji w sprawie zapewnienia ochrony i bezpieczeństwa dziennikarzom oraz wzmocnienia ich pozycji⁹, jak również [...] **dyrektywa (UE) 2024/1069**¹⁰ oraz zalecenie Komisji¹¹ w sprawie ochrony osób, które angażują się w debatę publiczną, przed ewidentnie bezpodstawnymi lub stanowiącymi nadużycie postępowaniami sądowymi („strategiczne powództwa zmierzające do stłumienia debaty publicznej”) zawierają istotne gwarancje i normy służące zapewnieniu, aby dziennikarze, obrońcy prawa człowieka i inni mogli działać bez przeszkód.

⁹ Zalecenie Komisji z dnia 16 września 2021 r. w sprawie zapewnienia ochrony i bezpieczeństwa dziennikarzom i innym pracownikom sektora mediów oraz wzmocnienia ich pozycji w Unii Europejskiej, C(2021) 6650 final.

¹⁰ **Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2024/1069 z dnia 11 kwietnia 2024 r. w sprawie ochrony osób, które angażują się w debatę publiczną, przed oczywiście bezzasadnymi roszczeniami lub stanowiącymi nadużycie postępowaniami sądowymi („strategiczne powództwa zmierzające do stłumienia debaty publicznej”).**

¹¹ Zalecenie Komisji w sprawie ochrony dziennikarzy i obrońców praw człowieka, którzy angażują się w debatę publiczną, przed ewidentnie bezpodstawnymi lub stanowiącymi nadużycie postępowaniami sądowymi („strategiczne powództwa zmierzające do stłumienia debaty publicznej”), C(2022) 2428 final.

- (30[...]) Państwa członkowskie powinny gromadzić i publikować dane dotyczące stosowania niniejszej dyrektywy, które Komisja będzie mogła przeanalizować i wykorzystać w kontekście monitorowania, wdrażania i oceny dyrektywy, jak również dane dotyczące stosowania wszelkich narzędzi mechanizmu praworządności, takich jak roczne sprawozdanie na temat praworządności.
- (31[...]) Zasadnicze znaczenie dla zwalczania korupcji ma sprawna wymiana informacji między właściwymi organami odpowiedzialnymi za zapobieganie przestępstwom korupcyjnym, ich wykrywanie, prowadzenie w ich sprawie postępowań przygotowawczych lub ich ściganie. Państwa członkowskie powinny zadbać o skuteczną i odpowiednio szybką wymianę informacji zgodnie z prawem krajowym i prawem Unii. Niniejsza dyrektywa, której celem jest określenie wspólnych definicji przestępstw korupcyjnych, powinna służyć jako punkt odniesienia względem wymiany informacji i współpracy między właściwymi organami krajowymi na podstawie dyrektyw Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) XX/2023¹², (UE) 2019/1153¹³, (UE) 2016/681¹⁴, rozporządzeń Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/1240¹⁵, (UE) 2018/1862¹⁶ i (UE) 603/2013¹⁷ oraz decyzji Rady nr 2008/633/WSiSW¹⁸.

¹² Zob. wniosek dotyczący dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie wymiany informacji między organami ścigania państw członkowskich, uchylającej decyzję ramową Rady 2006/960/WSiSW, COM(2021) 782 final.

¹³ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/1153 z dnia 20 czerwca 2019 r. ustanawiająca zasady ułatwiające korzystanie z informacji finansowych i innych informacji w celu zapobiegania niektórym przestępstwom, ich wykrywania, prowadzenia dochodzeń w ich sprawie lub ich ścigania oraz uchylająca decyzję Rady 2000/642/WSiSW, Dz.U. L 186 z 11.7.2019, s. 122.

¹⁴ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/681 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie wykorzystywania danych dotyczących przelotu pasażera (danych PNR) w celu zapobiegania przestępstwom terrorystycznym i poważnej przestępczości, ich wykrywania, prowadzenia postępowań przygotowawczych w ich sprawie i ich ścigania (Dz.U. L 119 z 4.5.2016, s. 132), załącznik II, pkt 6.

¹⁵ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/1240 z dnia 12 września 2018 r. ustanawiające europejski system informacji o podróży oraz zezwoleń na podróż (ETIAS) i zmieniające rozporządzenia (UE) nr 1077/2011, (UE) nr 515/2014, (UE) 2016/399, (UE) 2016/1624 i (UE) 2017/2226 (Dz.U. L 236 z 19.9.2018, s. 1), załącznik, pkt 7.

¹⁶ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/1862 z dnia 28 listopada 2018 r. w sprawie utworzenia, funkcjonowania i użytkowania Systemu Informacyjnego Schengen (SIS) w dziedzinie współpracy policyjnej i współpracy wymiarów sprawiedliwości w sprawach karnych, zmiany i uchylenia decyzji Rady 2007/533/WSiSW oraz uchylenia rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1986/2006 i decyzji Komisji 2010/261/UE (Dz.U. L 312 z 7.12.2018, s. 56). W decyzji Rady w sprawie SIS II zawarto pośrednie odniesienie do korupcji polegające na określeniu jej zakresu poprzez odniesienie do europejskiego nakazu aresztowania, na przykład w art. 8.

¹⁷ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 603/2013 z dnia 26 czerwca 2013 r. w sprawie ustanowienia systemu Eurodac do porównywania odcisków palców w celu skutecznego stosowania rozporządzenia (UE) nr 604/2013 w sprawie ustanowienia kryteriów i mechanizmów ustalania państwa członkowskiego odpowiedzialnego za rozpatrzenie wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej złożonego w jednym z państw członkowskich przez obywatela państwa trzeciego lub bezpaństwowca oraz w sprawie

(32[...]) Korupcja jest kwestią przekrojową, jednak podatność na nią i najodpowiedniejsze sposoby przeciwdziałania jej różnią się w poszczególnych sektorach. Państwa członkowskie powinny zatem **w razie potrzeby** przeprowadzać [...] oceny w celu zidentyfikowania sektorów **lub zawodów** najbardziej narażonych na korupcję oraz opracować [...] **środki** radzenia sobie z głównymi rodzajami ryzyka w tych sektorach, **takie jak plany krajowe**, w tym w drodze organizowania [...] **w stosownych przypadkach** działań uświadamiających dostosowanych do specyfiki tych sektorów **lub zawodów**. Państwa członkowskie dysponujące szeroko zakrojonymi krajowymi strategiami antykorupcyjnymi mogą również zdecydować się na uwzględnienie w nich swoich [...] **środków**, o ile dokonują one oceny ryzyka, [...] a **w razie potrzeby** przeglądu środków. Dla przykładu, programy ułatwień pobytowych dla inwestorów należą do obszarów stwarzających wysokie ryzyko korupcji¹⁹[...], wobec czego należy je uwzględnić w ocenach sektorów najbardziej zagrożonych korupcją oraz w szkoleniach, które państwa członkowskie zorganizują zgodnie z niniejszą dyrektywą.

występowania o porównanie z danymi Eurodac przez organy ścigania państw członkowskich i Europol na potrzeby ochrony porządku publicznego, oraz zmieniające rozporządzenie (UE) nr 1077/2011 ustanawiające Europejską Agencję ds. Zarządzania Operacyjnego Wielkoskalowymi Systemami Informatycznymi w Przestrzeni Wolności, Bezpieczeństwa i Sprawiedliwości (Dz.U. L 180 z 29.6.2013, s. 1).

¹⁸ Decyzja Rady (WE) nr 2008/633/WSiSW z dnia 23 czerwca 2008 r. w sprawie dostępu wyznaczonych organów państw członkowskich i Europolu do Wizowego Systemu Informacyjnego (VIS) do celów jego przeglądania, w celu zapobiegania przestępstwom terrorystycznym i innym poważnym przestępstwom, ich wykrywania i ścigania (Dz.U. L 218 z 13.8.2008, s. 129). W decyzji Rady w sprawie korzystania z VIS do celów ścigania przestępstw zawarto pośrednie odniesienie do korupcji polegające na określeniu jej zakresu poprzez odniesienie do europejskiego nakazu aresztowania w motywie 6.

¹⁹ Sprawozdanie Komisji dla Parlamentu Europejskiego, Rady, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów pt. „Programy obywatelstwa i ułatwień pobytowych dla inwestorów w Unii Europejskiej”, 23 stycznia 2019 r., COM(2019) 12 final.

[...] ²⁰

[...]

(33[...]) Wdrożenie niniejszej dyrektywy powinno zatem zapewnić poziom ochrony **krajowych** [...] interesów finansowych równoważny poziomowi ochrony interesów finansowych [...] **Unii**.

(34[...]) Ponieważ celu niniejszej dyrektywy, polegającego na objęciu korupcji we wszystkich państwach członkowskich skutecznymi, proporcjonalnymi i odstrasżającymi sankcjami karnymi, nie można osiągnąć w sposób wystarczający na poziomie państw członkowskich, a ze względu na rozmiary i skutki niniejszej dyrektywy możliwe jest pełniejsze jego osiągnięcie na szczeblu unijnym, Unia może podjąć działania zgodnie z zasadą pomocniczości określoną w art. 5 Traktatu o Unii Europejskiej. Zgodnie z zasadą proporcjonalności określoną w tym samym artykule, niniejsza dyrektywa nie wykracza poza to, co jest konieczne do osiągnięcia tego celu.

(35[...]) Zamierzony odstrasżający efekt stosowania **sankcji** karnych wymaga szczególnej ostrożności ze względu na kwestię praw podstawowych. Niniejsza dyrektywa respektuje prawa podstawowe i jest zgodna z zasadami uznanymi w szczególności w Karcie praw podstawowych Unii Europejskiej (zwanej dalej „Kartą”), a zwłaszcza z prawem do wolności i bezpieczeństwa osobistego, ochroną danych osobowych, wolnością wyboru zawodu i prawem do podejmowania pracy, wolnością prowadzenia działalności gospodarczej, prawem własności, prawem do skutecznego środka prawnego oraz dostępu do bezstronnego sądu, zasadą domniemania niewinności i prawem do obrony, zasadami legalności oraz proporcjonalności **kar** do czynów zabronionych pod groźbą kary, jak również z zasadą ne bis in idem.

²⁰ [...]

(36[...]) [...] Zgodnie z art. 3 Protokołu (nr 21) w sprawie stanowiska Zjednoczonego Królestwa i Irlandii w odniesieniu do przestrzeni wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości, załączonego do Traktatu o Unii Europejskiej i do Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, **pismem z dnia 10 lipca 2023 r.** Irlandia powiadomiła o chęci uczestniczenia w przyjęciu i stosowaniu niniejszej dyrektywy.

[...]

(37[...]) Zgodnie z art. 1 i 2 Protokołu (nr 22) w sprawie stanowiska Danii, załączonego do Traktatu o Unii Europejskiej i do Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, Dania nie uczestniczy w przyjęciu niniejszej dyrektywy, nie jest nią związana ani jej nie stosuje. Ramowa decyzja Rady 2003/568/WSiSW pozostaje wiążąca dla Danii i ma do niej zastosowanie.

PRZYJMUJĄ NINIEJSZĄ DYREKTYWĘ:

ROZDZIAŁ 1 – PRZEPISY OGÓLNE

Artykuł 1

Przedmiot i zakres stosowania

W niniejszej dyrektywie ustala się minimalne normy dotyczące definicji przestępstw i **sankcji karnych i pozakarnych** w dziedzinie korupcji, jak również środki mające na celu lepsze zapobieganie korupcji i jej zwalczanie.

Artykuł 2

Definicje

Do celów niniejszej dyrektywy stosuje się następujące definicje:

[...]

1[...]. „mienie” obejmuje środki pieniężne lub wszelkiego rodzaju aktywa materialne lub niematerialne, ruchome lub nieruchome, oraz dokumenty lub instrumenty prawne w jakiegokolwiek formie, włącznie z elektroniczną lub cyfrową, zaświadczające o prawie własności lub innych prawach do tych aktywów;

2 [...]. „urzędnik publiczny” oznacza:

a) urzędnika unijnego lub krajowego urzędnika państwa członkowskiego lub państwa trzeciego;

(i) [...], „urzędnik unijny” oznacza osobę, która jest:

[...]

[...] **a)** urzędnikiem lub innym pracownikiem zatrudnionym przez Unię na podstawie umowy w rozumieniu regulaminu pracowniczego urzędników Unii Europejskiej i warunków zatrudnienia innych pracowników Unii Europejskiej określonych w rozporządzeniu Rady (EWG, Euratom, EWWiS) nr 259/68 („regulamin pracowniczy”);

[...] **b)** pracownikiem oddelegowanym do Unii przez państwo członkowskie lub organ publiczny lub prywatny, pełniącym funkcje równoważne funkcjom pełnionym przez urzędników lub innych pracowników unijnych.

Członkowie instytucji, organów i jednostek organizacyjnych Unii oraz personel takich organów są traktowani tak jak urzędnicy unijni w zakresie, w jakim nie ma do nich zastosowania regulamin pracowniczy;

(ii) „urzędnik krajowy” oznacza każdą osobę pełniącą funkcję wykonawczą, administracyjną lub sądową na szczeblu krajowym, regionalnym lub lokalnym, niezależnie od tego, czy została ona powołana czy wybrana, czy zatrudniona na podstawie umowy, czy pełni tę funkcję przez czas określony czy nieokreślony, za wynagrodzeniem czy nieodpłatnie i niezależnie od stażu pracy danej osoby. [...] Każdą osobę pełniącą funkcje ustawodawcze na szczeblu krajowym, regionalnym lub lokalnym **traktuje się tak, jakby była urzędnikiem krajowym zgodnie z prawem krajowym;**

(iii) „urzędnicy wysokiego szczebla” oznaczają urzędników publicznych, którym powierzono sprawowanie kluczowych funkcji wykonawczych, administracyjnych, ustawodawczych lub sędziowskich zgodnie z prawem krajowym. Przepisy niniejszej dyrektywy dotyczące urzędników wysokiego szczebla nie naruszają immunitetów i przywilejów ustanowionych na mocy krajowych konstytucji i przepisów ustawodawczych;

- b) każdą inną osobę wyznaczoną do pełnienia funkcji w służbie publicznej i pełniącą tę funkcję, w tym osobę uprawnioną przez organ publiczny lub pod zwierzchnictwem organu publicznego w państwach członkowskich lub państwach trzecich, zgodnie z prawem krajowym;
- c) osobę wyznaczoną do pełnienia funkcji publicznej w organizacji międzynarodowej lub w sądzie międzynarodowym i pełniącą tę funkcję, zgodnie z prawem krajowym.

3[...]. „arbiter” oznacza każdą osobę, którą wzywa się do wydania prawnie wiążącej decyzji w sporach wnoszonych przez strony umowy o arbitraż, w przypadku gdy status tej osoby określa prawo krajowe;

4[...]. „ławnik” oznacza każdą osobę działającą jako członek organu odpowiedzialnego za decydowanie o winie oskarżonego w ramach procesu sądowego, zgodnie z prawem krajowym;

5 [...]. „naruszenie obowiązku” obejmuje co najmniej każde [...] zachowanie, stanowiące naruszenie obowiązku ustawowego lub, w zależności od przypadku, naruszenie regulacji lub wytycznych zawodowych, które mają zastosowanie w działalności osoby, która pełni jakąkolwiek funkcję kierowniczą w podmiocie działającym w sektorze prywatnym lub w tym podmiocie pracuje;

6 [...]. „osoba prawna” oznacza każdy podmiot mający osobowość prawną na mocy właściwego prawa krajowego, z wyjątkiem państw lub organów publicznych sprawujących władzę państwową oraz publicznych organizacji międzynarodowych.

[...]

Artykuł 3

[...]

[...]

PUBLIC

Artykuł 4

[...]

Artykuł 5

[...]

Artykuł 6

[...]

ROZDZIAŁ 2 – PRZESTĘPSTWA KORUPCYJNE

Artykuł 7

Łapownictwo w sektorze publicznym

1. Państwa członkowskie przyjmują środki niezbędne do zapewnienia, aby następujące czyny podlegały karze jako przestępstwa, jeżeli popełniono je umyślnie:
 - a) złożenie obietnicy, zaproponowanie lub wręczenie urzędnikowi publicznemu, bezpośrednio lub przez pośrednika, **nienależnej** korzyści jakiegokolwiek rodzaju przeznaczonej dla tego urzędnika lub dla osoby trzeciej, dokonane po to, aby [...] **ten** urzędnik publiczny podjął działania lub wstrzymał się od działań, które prowadzone są w ramach pełnionej przez niego funkcji (łapownictwo czynne);
 - b) żądanie lub uzyskanie przez urzędnika publicznego, bezpośrednio lub przez pośrednika, nienależnej korzyści jakiegokolwiek rodzaju lub **przyjęcie propozycji lub** obietnicy takiej korzyści przeznaczonej dla [...] **tego** urzędnika lub dla osoby trzeciej, dokonane po to, aby ten urzędnik publiczny podjął działania lub wstrzymał się od działań, które prowadzone są w ramach pełnionej przez niego funkcji (łapownictwo bierne).
2. Do celów ust. 1 arbitrzy i ławnicy są traktowani jako urzędnicy publiczni.

Artykuł 8

Łapownictwo w sektorze prywatnym

Państwa członkowskie przyjmują środki niezbędne do zapewnienia, aby następujące czyny podlegały karze jako przestępstwa, jeżeli popełniono je umyślnie i w trakcie prowadzenia działalności gospodarczej, finansowej **lub** [...] biznesowej:

- a) złożenie obietnicy, **zapropinowanie** lub wręczenie, bezpośrednio lub przez pośrednika, nienależnej korzyści jakiegokolwiek rodzaju osobie, która **pełni jakąkolwiek funkcję** kierowniczą lub pracuje w jakimkolwiek charakterze w podmiocie działającym w sektorze prywatnym [...], przeznaczonej dla tej osoby lub dla osoby trzeciej, dokonane po to, aby dana osoba podjęła działania lub wstrzymała się od działań, czym naruszy swoje obowiązki (łapownictwo czynne);
- b) żądanie lub uzyskanie przez daną osobę, bezpośrednio lub przez pośrednika, nienależnej korzyści jakiegokolwiek rodzaju lub **przyjęcie propozycji lub** obietnicy takiej korzyści, po to by ta osoba lub osoba trzecia, podczas [...] **pełnienia jakiejkolwiek funkcji** kierowniczej lub pracy w jakimkolwiek charakterze w podmiocie działającym w sektorze prywatnym, [...] podjęła działania lub wstrzymała się od działań, czym naruszy swoje obowiązki (łapownictwo bierne).

Artykuł 9

Sprzeniewierzenie środków publicznych

1. Państwa członkowskie wdrażają niezbędne środki w celu zapewnienia, by **zaciągnięcie przez urzędnika publicznego zobowiązań na mienie powierzone mu pośrednio lub bezpośrednio, bądź też wypłata, przywłaszczenie lub wykorzystanie tego mienia w sposób sprzeczny z celem powierzenia, na korzyść tego urzędnika lub na korzyść innej osoby lub innego podmiotu [...]** podlegały karze jako przestępstwa, jeżeli **szkodzą one interesom finansowym danego podmiotu publicznego lub prywatnego i popełniono je umyślnie.**[...]

[...]

- [...]2. Państwa członkowskie mogą wdrożyć niezbędne środki w celu zapewnienia, by zaciągnięcie zobowiązań na mienie pośrednio lub bezpośrednio powierzone osobie sprawującej jakąkolwiek funkcję kierowniczą lub pracującej w podmiocie sektora prywatnego, bądź też wypłata, przywłaszczenie lub wykorzystanie tego mienia przez tę osobę dokonane w ramach działalności gospodarczej, finansowej **lub [...]** biznesowej [...] w sposób sprzeczny z celem powierzenia, **na korzyść tej osoby lub na korzyść innej osoby lub innego podmiotu podlegały karze jako przestępstwa, jeżeli szkodzą one interesom finansowym danego podmiotu publicznego lub prywatnego i popełniono je umyślnie.**

Artykuł 10

Płatna protekcja

1. Państwa członkowskie przyjmują środki niezbędne do zapewnienia, aby następujące czyny podlegały karze jako przestępstwa, jeżeli popełniono je umyślnie:
 - a) złożenie obietnicy, **zapropinowanie** lub wręczenie, bezpośrednio lub przez pośrednika, nienależnej korzyści jakiegokolwiek rodzaju **jakiegokolwiek** osobie [...], dokonane po to, aby [...] osoba ta wywarła [...] **nielegalny wpływ na decyzję lub środek, które ma podjąć urzędnik publiczny w ramach pełnionej przez niego funkcji**, z myślą o uzyskaniu nienależnej korzyści od urzędnika publicznego;
 - b) żądanie lub uzyskanie, bezpośrednio lub przez pośrednika, nienależnej korzyści jakiegokolwiek rodzaju lub **przyjęcie propozycji lub** obietnicy takiej korzyści **przez jakąkolwiek** [...] osobę [...], dokonane po to, aby [...] osoba ta wywarła [...] **nielegalny wpływ na decyzję lub środek, które ma podjąć urzędnik publiczny w ramach pełnionej przez niego funkcji**, z myślą o uzyskaniu nienależnej korzyści od urzędnika publicznego.
2. Czyny, o których mowa w ust. 1, podlegają karze jako przestępstwa niezależnie od tego, czy faktycznie doszło do wywarcia wpływu ani od tego, czy [...] wpływ ten skutkuje pożądanym rezultatem.

Artykuł 11

Płatna protekcja

Państwa członkowskie [...] **mogą** wdrożyć niezbędne środki w celu zapewnienia, by [...] niezgodne z przepisami wykonanie lub zaniechanie wykonania określonego działania przez urzędnika publicznego w ramach pełnionej przez niego funkcji, mające na celu uzyskanie nienależnej korzyści przeznaczonej dla tego urzędnika lub dla osoby trzeciej, **podlegało karze jako przestępstwo, jeżeli popełniono je umyślnie.**[...]
[...]

Artykuł 12

Nielegalne wzbogacanie

Państwa członkowskie przyjmują środki niezbędne do zapewnienia, aby następujące czyny podlegały karze jako **co najmniej jedno** [...] przestępstwo, jeżeli popełniono je umyślnie:

1. stosowanie, bezpośrednio lub przez pośrednika, siły fizycznej lub gróźb, a także zastraszanie lub składanie obietnic, **proponowanie** [...] lub wręczanie **nienależnej** korzyści, w celu nakłonienia do złożenia fałszywych zeznań lub w celu ingerowania w składanie zeznań lub w przedstawianie dowodów w postępowaniu [...] **w związku z popełnieniem** któregośkolwiek z przestępstw, o których mowa w art. 7–10 [...], art. 13 i 14;
2. stosowanie, bezpośrednio lub przez pośrednika, siły fizycznej lub gróźb, a także zastraszanie, w celu ingerowania w wykonywanie obowiązków służbowych przez członka składu orzekającego lub organów ścigania [...] **w związku z popełnieniem** któregośkolwiek z przestępstw, o których mowa w art. 7–10 [...], art. 13 i 14.

Artykuł 13

Wzbogacenie w wyniku przestępstw korupcyjnych

Państwa członkowskie przyjmują środki niezbędne do zapewnienia, aby umyślne nabycie, posiadanie lub użytkowanie przez urzędnika publicznego mienia ze świadomością **w momencie otrzymania tego mienia, że** pochodzi ono z popełnienia **przez innego urzędnika publicznego** któregośkolwiek z przestępstw określonych w art. 7–10, art. 12 i 14 podlegało karze jako przestępstwo [...].

Artykuł 14

Podżeganie i [...] pomocnictwo [...]

1. Państwa członkowskie wprowadzają środki niezbędne do zapewnienia, aby podżeganie do popełnienia któregośkolwiek z przestępstw, o których mowa w art. 7–10 i **art. 12–13**, podlegało karze jako przestępstwo.
2. Państwa członkowskie wprowadzają środki niezbędne do zapewnienia, aby pomocnictwo w popełnieniu przestępstw, o których mowa w art. 7–10 i **art. 12–13**, podlegało karze jako przestępstwo.

[...]

Artykuł 15

Kary i środki stosowane wobec osób fizycznych

1. Państwa członkowskie wprowadzają środki niezbędne do zapewnienia, aby przestępstwa, o których mowa w art. 7–10 i art. 12–14, podlegały skutecznym, proporcjonalnym i odstraszającym sankcjom karnym.
2. Państwa członkowskie przyjmują niezbędne środki w celu zapewnienia, aby:
 - a) przestępstwa, o których mowa w art. 7, w **przypadku gdy przestępstwo zostało popełnione przez urzędnika z naruszeniem jego obowiązków**, oraz w art. 9 lit. a) [...], podlegały karze w maksymalnym wymiarze co najmniej [...] **czterech** lat pozbawienia wolności;
 - b) przestępstwa, o których mowa w art. 7, w **przypadku gdy przestępstwo zostało popełnione przez urzędnika bez naruszenia przez niego obowiązków**, art. 8 [...], **art. 9 lit. b) i art. 10** [...], podlegały karze w maksymalnym wymiarze co najmniej [...] **trzech** lat pozbawienia wolności; oraz
 - c) przestępstwo, o którym mowa w art. 13, podlegało karze w maksymalnym wymiarze co najmniej [...] **dwóch** lat pozbawienia wolności.

3. [...] Państwa członkowskie mogą przewidzieć, że czyn określony w art. 9 nie stanowi przestępstwa w przypadku, gdy powiązane z nim korzyść lub szkoda wynoszą mniej niż 10 000 EUR [...].

4. Bez uszczerbku dla ust. 1 [...] i 2 państwa członkowskie przyjmują środki niezbędne do zapewnienia, aby osoby fizyczne, które [...] popełniły [...] [...] przestępstwa, o których mowa w art. 7–10 i art. 12–14, mogły podlegać **dodatkowym sankcjom** [...] lub środkom **karnym lub pozakarnym, proporcjonalnym do wagi danego czynu** [...], które mogą obejmować:

- a) grzywny;
- b) usunięcie z urzędu publicznego, zawieszenie w pełnieniu go i przeniesienie z niego;
- c) zakaz:
 - (i) pełnienia urzędu publicznego;
 - (ii) pełnienia funkcji publicznej;
 - (iii) zajmowania stanowiska w osobie prawnej, która w całości lub w części stanowi własność danego państwa członkowskiego;
 - (iv) **prowadzenia działalności biznesowej, która doprowadziła do odnośnego przestępstwa lub je umożliwiła** [...];

[...]

[...]d) wycofanie pozwoleń [...] i zezwoleń na prowadzenie działalności [...], która **doprowadziła do odnośnego przestępstwa lub je umożliwiła; oraz**

[...]e) pozbawienie dostępu do finansowania publicznego, w tym do postępowań o udzielenie zamówienia, dotacji, koncesji i **licencji**. [...]

Artykuł 16

Odpowiedzialność osób prawnych

1. Państwa członkowskie [...] zapewniają możliwość pociągnięcia osób prawnych do odpowiedzialności za przestępstwa, o których mowa w art. 7–10 i **art. 12–14 w przypadku, gdy takie przestępstwa są popełniane na korzyść tych osób prawnych przez jakąkolwiek osobę [...], która zajmuje kierownicze stanowisko w ramach tej osoby prawnej, działającą indywidualnie lub jako część organu tej osoby prawnej**, na co najmniej jednej z następujących podstaw:
 - a) prawo reprezentowania danej osoby prawnej;
 - b) uprawnienia do podejmowania decyzji w imieniu danej osoby prawnej; lub
 - c) uprawnienia do sprawowania kontroli w strukturach osoby prawnej.
2. Państwa członkowskie wprowadzają środki niezbędne do zapewnienia, aby można było pociągnąć osoby prawne do odpowiedzialności w przypadku, gdy brak nadzoru lub kontroli ze strony osoby, o której mowa w ust. 1, umożliwił popełnienie [...], na korzyść [...] **tej osoby prawnej**, jednego z przestępstw, o których mowa w art. 7–10 i **art. 12–14, przez osobę jej podwładną**.
3. Odpowiedzialność osób prawnych na podstawie ust. 1 i 2 nie wyklucza postępowania karnego przeciwko osobom fizycznym, które **popełniają** [...] przestępstwa, o których mowa w art. 7–10 i **art. 12–14**, podlegają do nich [...] lub **są** pomocnikami w ich popełnieniu [...].

Artykuł 17

[...] **Sankcje i środki stosowane wobec osób prawnych**

1. Państwa członkowskie przyjmują niezbędne środki w celu zapewnienia, aby osoba prawna pociągnięta do odpowiedzialności karnej na mocy art. 16 **ust. 1 lub 2** podlegała skutecznym, proporcjonalnym i odstraszającym **sankcjom [...] lub środkom karnym lub pozakarnym**.
2. Państwa członkowskie przyjmują niezbędne środki w celu zapewnienia, aby [...] **sankcje** lub środki stosowane wobec osób prawnych **pociągniętych** do odpowiedzialności na mocy art. 16 **ust. 1 lub 2 za przestępstwa, o których mowa w art. 7–10 i art. 12–14, obejmowały grzywny karne lub kary pieniężne niemające charakteru karnego, których wysokość jest proporcjonalna do wagi danego czynu oraz do indywidualnych, finansowych i innych okoliczności danej osoby prawnej i które mogą obejmować inne karne i pozakarne sankcje lub środki, które są proporcjonalne do wagi danego czynu, takie jak:**

[...]

a[...]) odebranie prawa do korzystania ze świadczeń publicznych lub pomocy publicznej;

b[...]) pozbawienie **dostępu do finansowania publicznego, w tym do postępowań o udzielenie zamówienia, dotacji, koncesji i licencji;**

c[...]) czasowy lub stały zakaz **prowadzenia działalności biznesowej;**

d[...]) wycofanie pozwoleń [...] i zezwoleń na prowadzenie działalności [...], **która doprowadziła do odnośnego przestępstwa lub je umożliwiła;**

e[...]) możliwość wypowiedzenia lub rozwiązania przez organy publiczne umowy [...], w kontekście której popełniono przestępstwo;

f[...]) objęcie nadzorem sądowym;

g[...]) likwidacja sądowa; oraz

h[...]) zamknięcie zakładów wykorzystywanych do popełniania przestępstwa.

3. Państwa członkowskie przyjmują niezbędne środki w celu zapewnienia, aby przynajmniej w przypadku osób prawnych pociągniętych do odpowiedzialności na mocy art. 16 ust. 1 przestępstwa, o których mowa w art. 7–10 i art. 13, podlegały grzywnom karnym lub karom pieniężnym niemającym charakteru karnego, których wysokość jest proporcjonalna do wagi danego czynu oraz do indywidualnych, finansowych i innych okoliczności dotyczących danej osoby prawnej. Państwa członkowskie przyjmują niezbędne środki w celu zapewnienia, by maksymalny poziom takich grzywien nie był niższy niż:

- a) 5 % całkowitego światowego obrotu osoby prawnej w roku obrotowym poprzedzającym rok obrotowy, w którym popełniono przestępstwo, albo w roku obrotowym poprzedzającym decyzję o nałożeniu grzywny w odniesieniu do przestępstw, o których mowa w art. 7–9;**
- b) 3 % całkowitego światowego obrotu osoby prawnej w roku obrotowym poprzedzającym rok obrotowy, w którym popełniono przestępstwo, albo w roku obrotowym poprzedzającym decyzję o nałożeniu grzywny w odniesieniu do przestępstw, o których mowa w art. 10, 12 i 13;**

lub alternatywnie

- c) kwota odpowiadająca 40 mln EUR w odniesieniu do przestępstw, o których mowa w art. 7–9, i 24 mln EUR w odniesieniu do przestępstw, o których mowa w art. 10, 12 i 13.**

Państwa członkowskie mogą ustanowić przepisy regulujące przypadki, w których nie jest możliwe określenie wysokości grzywny na podstawie całkowitego światowego obrotu uzyskanego przez osobę prawną w roku obrotowym poprzedzającym rok obrotowy, w którym popełniono przestępstwo, ani na podstawie roku obrotowego poprzedzającego rok wydania decyzji o nałożeniu grzywny.

Artykuł 18

Okoliczności obciążające [...]

W zakresie, w jakim następujące okoliczności nie należą do znamion przestępstw, o których mowa w art. 7–10, w art. 12 i 13, państwa członkowskie przyjmują niezbędne środki w celu zapewnienia, by w odniesieniu do odnośnych przestępstw, o których mowa w art. 7–10 i art. 12–14, co najmniej jedną spośród następujących okoliczności można było uznać, zgodnie z prawem krajowym, za okoliczności obciążające w odniesieniu do przestępstw, o których mowa w art. 7–10 i art. 12–14:

- a) sprawca jest urzędnikiem wysokiego szczebla;
- b) sprawca został **uprzednio** skazany **prawomocnym wyrokiem** za przestępstwa tego samego rodzaju **co przestępstwa, o których mowa w art. 7–10 i w art. 12–14;**
- c) wskutek przestępstwa sprawca uzyskał znaczną korzyść lub przestępstwo spowodowało znaczną szkodę w **zakresie, w jakim takie korzyści lub szkody można określić;**

[...]

[...]d) sprawca pełni funkcję związaną z prowadzeniem postępowań przygotowawczych lub sądowych, bądź z orzekaniem;

[...]e) przestępstwo popełniono w ramach organizacji przestępczej w rozumieniu decyzji ramowej 2008/841/WSiSW²¹; oraz

²¹ Decyzja ramowa Rady 2008/841/WSiSW z dnia 24 października 2008 r. w sprawie zwalczania przestępczości zorganizowanej, Dz.U. L 300/42.

Artykuł 18a

Okoliczności łagodzące

[...] Państwa członkowskie przyjmują niezbędne środki w celu zapewnienia, by w odniesieniu do odpowiednich [...] przestępstw, o których mowa w art. 7–10 i art. 12–14, co najmniej jedną spośród następujących okoliczności można było uznać, zgodnie z prawem krajowym, za okoliczność łagodzącą:

- a) sprawca udziela właściwym organom informacji, których organy te nie byłyby w stanie uzyskać w inny sposób, a które ułatwiają im:
 - (i) identyfikację lub pociągnięcie do odpowiedzialności karnej pozostałych sprawców; lub
 - (ii) znalezienie dowodów;

²² Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2015/849 z dnia 20 maja 2015 r. w sprawie zapobiegania wykorzystywaniu systemu finansowego do prania pieniędzy lub finansowania terroryzmu, zmieniająca rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 648/2012 i uchylająca dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2005/60/WE oraz dyrektywę Komisji 2006/70/WE (Dz.U. L 141 z 5.6.2015, s. 73–117).

- b) **o ile nie stanowi to podstawy wyłączenia odpowiedzialności**, w przypadku gdy [...] osoba prawna **została pociągnięta do odpowiedzialności za którekolwiek z przestępstw, o których mowa w art. 7–10 i art. 12–14**, i przed popełnieniem przestępstwa lub po jego popełnieniu wdrożyła skuteczne kontrole wewnętrzne oraz programy świadomości etycznej i dostosowania działań przedsiębiorstwa, ukierunkowane na przeciwdziałanie korupcji; oraz
- c) w przypadku gdy [...] osoba prawna **została pociągnięta do odpowiedzialności za którekolwiek z przestępstw, o których mowa w art. 7–10 i art. 12–14**, i po wykryciu przestępstwa bezzwłocznie i dobrowolnie ujawniła je właściwym organom oraz wdrożyła środki zaradcze.

Okoliczności łagodzące, o których mowa w lit. b) i c), [...] mają zastosowanie wyłącznie do osób prawnych.

Artykuł 19

Przywileje lub immunitet w zakresie postępowania przygotowawczego w sprawie przestępstw korupcyjnych i ich ścigania

O ile nie jest to sprzeczne z ich systemami prawnymi, konstytucjami i zasadami konstytucyjnymi, państwa członkowskie przyjmują środki niezbędne do zapewnienia, aby w odniesieniu do przestępstw, o których mowa w niniejszej dyrektywie, możliwe było uchylenie przywilejów lub immunitetów przyznanych urzędnikom krajowym w zakresie postępowania przygotowawczego i ścigania przestępstw [...].

Artykuł 20

Jurysdykcja

1. **Każde** państwo członkowskie **wprowadza środki niezbędne** do ustanowienia **jego** jurysdykcji w odniesieniu do przestępstw określonych w niniejszej dyrektywie, w przypadku gdy:
 - a) przestępstwo popełniono w całości lub w części na **jego** terytorium;
 - b) sprawca jest [...] obywatelem **tego państwa**;
[...].
2. **Państwo członkowskie informuje Komisję** w przypadku, gdy podejmie decyzję o rozszerzeniu zakresu swojej jurysdykcji na co najmniej jedno spośród przestępstw, o których mowa w niniejszej dyrektywie i które popełniono poza jego terytorium, jeżeli:
 - a) sprawca ma miejsce zwykłego pobytu na jego terytorium;
 - b) przestępstwo popełniono przeciwko jego obywatelowi lub osobie mającej miejsce zwykłego pobytu na jego terytorium;
 - c) przestępstwo popełniono na korzyść osoby prawnej mającej swoją siedzibę na jego terytorium;
 - d) przestępstwo popełniono na korzyść osoby prawnej w związku z działalnością gospodarczą prowadzoną w całości lub w części na jego terytorium.

[...]3. W przypadku gdy przestępstwo, o którym mowa w niniejszej dyrektywie, podlega jurysdykcji więcej niż jednego państwa członkowskiego, państwa te współpracują w celu ustalenia, które [...] **państwo członkowskie** [...] **ma** prowadzić postępowanie karne. W stosownych przypadkach oraz zgodnie z art. 12 decyzji ramowej Rady 2009/948/WSiSW²³ sprawę kieruje się do Eurojustu.

[...]4. W przypadkach, o których mowa w ust. 1 lit. b), [...] państwa członkowskie **przyjmują niezbędne środki w celu** zapewnienia, aby wykonywanie [...] **ich** jurysdykcji nie było uzależnione od warunku, że oskarżenie może zostać wniesione wyłącznie w następstwie zawiadomienia przez państwo, w którym popełniono przestępstwo, lub w następstwie zgłoszenia dokonanego [...] w państwie popełnienia przestępstwa.

Artykuł 21

Terminy przedawnienia [...]

1. Państwa członkowskie przyjmują niezbędne środki w celu ustanowienia terminu przedawnienia **umożliwiającego prowadzenie postępowań przygotowawczych, wnoszenie i popieranie oskarżeń, przeprowadzanie rozpraw sądowych i wydawanie orzeczeń** [...] w sprawie przestępstw, o których mowa w art. 7–10 i art. 12–14 [...], w dostatecznie długim okresie po ich popełnieniu, w celu skutecznego ścigania takich przestępstw.

Państwa członkowskie przyjmują niezbędne środki w celu ustanowienia terminu przedawnienia umożliwiającego wykonanie kar, nałożonych prawomocnym wyrokiem skazującym za przestępstwa, o których mowa w art. 7–10 i art. 12–14, przez wystarczający okres czasu po zapadnięciu tego wyroku.

²³ Decyzja ramowa Rady 2009/948/WSiSW z dnia 30 listopada 2009 r. w sprawie zapobiegania konfliktom jurysdykcji w postępowaniu karnym i w sprawie rozstrzygania takich konfliktów (Dz.U. L 328 z 15.12.2009, s. 42).

2. Termin przedawnienia, o którym mowa w ust. 1 **akapit pierwszy**, [...] **jest następujący:**
- a) [...] **co najmniej pięć lat** od czasu popełnienia przestępstwa [...] **podlegającego maksymalnej karze pozbawienia wolności w wymiarze co najmniej czterech lat;**
 - b) [...] **co najmniej trzy lata** od czasu popełnienia przestępstwa [...] **podlegającego maksymalnej karze pozbawienia wolności w wymiarze co najmniej dwóch lat**[...]
- [...].
- [...]

[...]3. [...] Termin przedawnienia, o którym mowa w ust. 1 akapit drugi, jest następujący:

- a) co najmniej pięć lat od daty prawomocnego wyroku skazującego w następujących przypadkach:
 - (i) kara pozbawienia wolności na okres dłuższy niż jeden rok, lub alternatywnie
 - (ii) kara pozbawienia wolności za przestępstwo podlegające maksymalnej karze pozbawienia wolności w wymiarze co najmniej czterech lat;
- b) co najmniej trzy lata od daty prawomocnego wyroku skazującego w następujących przypadkach:
 - (i) kara pozbawienia wolności na okres do jednego roku, lub alternatywnie
 - (ii) kara pozbawienia wolności za przestępstwo podlegające maksymalnej karze pozbawienia wolności w wymiarze co najmniej dwóch lat.

[...]

[...]4. Na zasadzie odstępstwa od ust. 2 i 3 [...] państwa członkowskie mogą ustanowić **termin przedawnienia krótszy niż pięć lat, ale nie krótszy niż trzy lata**, pod warunkiem że [...] **taki bieg przedawnienia** może zostać przerwany lub zawieszony w przypadku określonych działań. [...]

PUBLIC

ROZDZIAŁ 3 – ZAPOBIEGANIE, ZGŁASZANIE I POSTĘPOWANIE PRZYGOTOWAWCZE

Artykuł 3

Zapobieganie korupcji

1. Państwa członkowskie podejmują odpowiednie działania [...] w celu podnoszenia świadomości społecznej na temat szkodliwości korupcji oraz w celu ograniczenia zarówno ogólnej skali popełniania przestępstw korupcyjnych, jak i ryzyka korupcji.
2. Państwa członkowskie wdrażają środki, aby zapewnić [...] **odpowiedni** poziom przejrzystości i rozliczalności w administracji publicznej oraz publicznym procesie decyzyjnym, co służy zapobieganiu korupcji.
3. Państwa członkowskie wdrażają środki zapewniające [...] narzędzia prewencyjne. **Mogą one obejmować np. właściwy** [...] dostęp do informacji leżących w interesie publicznym, [...] przepisy dotyczące ujawniania konfliktów interesów w sektorze publicznym i radzenia sobie z nimi, [...] przepisy dotyczące **składania** [...] **oświadczeń** majątkowych [...] przez urzędników **krajowych wyznaczonych na mocy prawa krajowego** oraz [...] przepisy regulujące wzajemne zależności między sektorem prywatnym a publicznym.

4. Państwa członkowskie **zapewniają dostępność** [...] środków zapobiegania korupcji w sektorach publicznym i prywatnym, dostosowanych do konkretnych zagrożeń w danym obszarze działalności. Środki takie powinny obejmować co najmniej działania ukierunkowane na wzmacnianie uczciwości i zabieganie okolicznościom sprzyjającym korupcji wśród:
- a) urzędników wysokiego szczebla;
 - b) [...] organów ścigania i [...] **organów wymiaru sprawiedliwości**, w tym środki związane z mianowaniem i postępowaniem tych osób[...].
5. Państwa członkowskie [...] **w razie potrzeby** przeprowadzają ocenę w celu zidentyfikowania sektorów **lub zawodów** najbardziej narażonych na korupcję **oraz opracowują środki radzenia sobie z głównymi rodzajami ryzyka w tych sektorach lub zawodach.**
6. Po dokonaniu tej oceny państwa członkowskie **w stosownych przypadkach** [...] organizują działania uświadamiające dostosowane do specyfiki [...] sektorów **lub zawodów** zidentyfikowanych **zgodnie z ust. 5**, w tym z zakresu etyki. [...]
- [...]
7. W razie potrzeby państwa członkowskie wdrażają środki służące propagowaniu udziału społeczeństwa obywatelskiego, organizacji pozarządowych i organizacji społeczności lokalnej w działaniach antykorupcyjnych.

[...] Antykorupcyjne organy lub jednostki organizacyjne

1. **Aby wspierać wspólne zwalczanie korupcji**, państwa członkowskie [...] zapewniają funkcjonowanie co najmniej jednego organu lub co najmniej jednej jednostki **organizacyjnej**, [...] **których zadaniem jest** zapobieganie korupcji.
 2. Państwa członkowskie przyjmują środki niezbędne do zapewnienia funkcjonowania co najmniej jednego organu lub jednej jednostki **organizacyjnej**, [...] **których zadaniem jest** zwalczanie korupcji.
 3. Państwa członkowskie przyjmują środki niezbędne do zapewnienia, aby organy lub jednostki organizacyjne, o których mowa w ust. 1 i 2, **mogły działać bez niepożądanych ingerencji, a w razie potrzeby podejmować decyzje lub wydawać zalecenia zgodnie z przejrzystymi procedurami ustanowionymi przepisami prawa, przepisami wykonawczymi lub administracyjnymi.**[...]
- [...]

[...]

Artykuł 5

Zasoby

Państwa członkowskie [...] zapewniają, aby **organom [...] lub jednostkom organizacyjnym, o których mowa w art. 4 ust. 1 i 2,** [...] zapewniano odpowiednio liczny wykwalifikowany personel oraz zasoby finansowe, techniczne i technologiczne niezbędne do skutecznego wykonywania funkcji związanych z wdrażaniem niniejszej dyrektywy.

Artykuł 6

Szkolenia

1. Każde państwo członkowskie przyjmuje środki niezbędne do **zapewnienia** [...] szkoleń dla swoich urzędników krajowych, aby potrafili oni identyfikować różne formy korupcji i jej ryzyka, które mogą wystąpić w trakcie pełnienia przez nich obowiązków, oraz potrafili reagować odpowiednio szybko i w stosowny sposób na każde podejrzone działanie.
2. **Bez uszczerbku dla niezależności sądów oraz różnic w organizacji sądownictwa w Unii** [...] każde państwo członkowskie przyjmuje środki niezbędne, aby [...] **zapewnić** [...] specjalistyczne szkolenia dla [...] organów ścigania i organów wymiaru sprawiedliwości [...], których zadaniem jest prowadzenie postępowań przygotowawczych i postępowań **karnych** w sprawie przestępstw objętych zakresem niniejszej dyrektywy.

Artykuł 22

*Ochrona osób zgłaszających przestępstwa lub pomagających w prowadzeniu postępowań przygotowawczych w **ich sprawie***

1. Państwa członkowskie przyjmują środki niezbędne do zapewnienia, aby dyrektywa (UE) 2019/1937²⁴ miała zastosowanie do zgłaszania przestępstw, o których mowa w art. 7–14 niniejszej dyrektywy, oraz **do ochrony osób zgłaszających te przestępstwa, na warunkach określonych w tej dyrektywie.**
2. Oprócz środków, o których mowa w ust. 1, państwa członkowskie **przyjmują środki niezbędne do** zapewnienia, aby [...] **każda osoba** zgłaszająca przestępstwa, o których mowa w niniejszej dyrektywie, [...] dostarczająca dowodów lub w inny sposób współpracująca [...] **z właściwymi organami, [...] miała dostęp do środków** ochrony, wsparcia i pomocy [...] w kontekście postępowania karnego, **zgodnie z prawem krajowym.**

Artykuł 23

Narzędzia stosowane w postępowaniu przygotowawczym

Państwa członkowskie podejmują niezbędne środki w celu zapewnienia [...] skutecznych **i proporcjonalnych** narzędzi dochodzeniowo-śledczych do celów postępowań przygotowawczych w sprawie przestępstw, o których mowa w niniejszej dyrektywie [...], lub ich ścigania.

W stosownych przypadkach narzędzia te obejmują specjalne narzędzia dochodzeniowo-śledcze, takie jak te stosowane w przeciwdziałaniu przestępczości zorganizowanej lub w innych sprawach dotyczących poważnej przestępczości.

²⁴ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/1937 z dnia 23 października 2019 r. w sprawie ochrony osób zgłaszających naruszenia prawa Unii, Dz.U. L 305 z 26.11.2019, s. 17–56.

ROZDZIAŁ 4 – KOORDYNACJA I WSPÓŁPRACA

Artykuł 24

Współpraca między państwami członkowskimi [...] a instytucjami, organami i jednostkami organizacyjnymi Unii[...]

W przypadku gdy istnieje podejrzenie, że przestępstwa, o których mowa w niniejszej dyrektywie, mają charakter transgraniczny, właściwe organy zainteresowanych państw członkowskich rozważają przekazanie informacji dotyczących tych przestępstw odpowiednim właściwym instytucjom, organom i jednostkom organizacyjnym Unii. Bez uszczerbku dla przepisów dotyczących współpracy transgranicznej i wzajemnej pomocy prawnej w sprawach karnych [...] państwa członkowskie, Europol, Eurojust, Prokuratura Europejska [...] i Europejski Urząd ds. Zwalczenia Nadużyć Finansowych [...] – w ramach swoich odpowiednich kompetencji – współpracują ze sobą w zwalczaniu przestępstw, o których mowa w niniejszej dyrektywie. W tym celu Eurojust, Europol i Europejski Urząd ds. Zwalczenia Nadużyć Finansowych [...] w razie potrzeby zapewniają pomoc techniczną i operacyjną zgodnie z odpowiednim zakresem swoich kompetencji **potrzebną właściwym organom** do ułatwienia koordynacji prowadzenia **przez nie** postępowań przygotowawczych [...].

Artykuł 25

Wsparcie Komisji dla państw członkowskich i ich właściwych organów

[...]

- 1.[...] Komisja przygotowuje zestawienie rodzajów sektorowego ryzyka korupcji w Unii i będzie ułatwiać wymianę informacji między państwami członkowskimi i ekspertami w całej Unii.
2. [...] Za pośrednictwem europejskiej sieci antykorupcyjnej Komisja [...]:
[...] umożliwi współpracę i wymianę najlepszych praktyk wśród praktyków, ekspertów, naukowców i innych zainteresowanych stron z państw członkowskich;
[...]
3. [...] Komisja będzie informować państwa członkowskie o zasobach finansowych na szczeblu unijnym dostępnych dla państw członkowskich na potrzeby zwalczania korupcji.

Artykuł 26

Gromadzenie danych i statystyka

1. Państwa członkowskie **zapewniają wprowadzenie systemu rejestrowania, tworzenia i dostarczania zanonimizowanych** [...] danych statystycznych dotyczących przestępstw, o których mowa w art. 7–10 i w art. 12–14 niniejszej dyrektywy.

2. Dane statystyczne, o których mowa w ust. 1, obejmują **co najmniej – jeśli są one dostępne na szczeblu centralnym – następujące istniejące dane** [...]:

- a) **liczba przestępstw zarejestrowanych i osądzonych w państwach członkowskich;**
- b) **liczba umorzonych spraw sądowych;**
- c) **liczba osób fizycznych, które:**
 - (i) **są ścigane;**
 - (ii) **zostały skazane;**
- d) **liczba osób prawnych, które:**
 - (i) **są ścigane;**
 - (ii) **zostały skazane lub na które nałożono grzywnę;**

[...]

e[...]) rodzaj i wymiar kar nałożonych za każde z przestępstw, o których mowa
w art. 7–14.[...]

[...]

3. Corocznie, do **31 [...] grudnia**, państwa członkowskie publikują w [...] **standardowym, łatwo dostępnym i porównywalnym formacie** dane statystyczne, o których mowa w ust. 2, za rok poprzedni i informują o tym Komisję.

ROZDZIAŁ 5 – POSTANOWIENIA KOŃCOWE

Artykuł 27

Zastąpienie decyzji ramowej Rady 2003/568/WSiSW oraz Konwencji w sprawie zwalczania korupcji urzędników Wspólnot Europejskich i urzędników państw członkowskich Unii Europejskiej

1. Decyzja ramowa 2003/568/WSiSW zostaje zastąpiona w odniesieniu do państw członkowskich związanych niniejszą dyrektywą bez uszczerbku dla zobowiązań tych państw członkowskich dotyczących terminu transpozycji tej decyzji ramowej do prawa krajowego.

W odniesieniu do państw członkowskich związanych niniejszą dyrektywą odesłania do decyzji ramowej 2003/568/WSiSW i jej art. 2 traktuje się jako odesłania do **rozdziału 2** niniejszej dyrektywy.

2. Konwencja w sprawie zwalczania korupcji urzędników Wspólnot Europejskich i urzędników państw członkowskich Unii Europejskiej zostaje zastąpiona w odniesieniu do państw członkowskich związanych niniejszą dyrektywą.

W odniesieniu do państw członkowskich związanych niniejszą dyrektywą odesłania do tej konwencji i jej art. 3 traktuje się jako odesłania do **rozdziału 2** niniejszej dyrektywy.

Artykuł 28

Zmiany w dyrektywie (UE) 2017/1371 w sprawie zwalczania za pośrednictwem prawa karnego nadużyć na szkodę interesów finansowych Unii

W dyrektywie (UE) 2017/1371 wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w art. 2 ust. 1 dodaje się literę c) w brzmieniu:
„c) »urzędnicy wysokiego szczebla« oznaczają urzędników zdefiniowanych w art. 2 pkt [...] **2 ppkt (iii)** dyrektywy (UE) XXX w sprawie zwalczania korupcji.”;
- 2) w art. 4 ust. 2 wyrażenia „korupcja czynna i bierna”, „korupcja bierna” i „korupcja czynna” zastępuje się odpowiednio określeniami „łapownictwo czynne i bierne w sektorze publicznym”, „łapownictwo bierne w sektorze publicznym” i „łapownictwo czynne w sektorze publicznym”;

[...]

[...]

3[...]) art. 7 ust. 4 otrzymuje brzmienie:

- „4. [...] Państwa członkowskie mogą **przewidzieć, że czyn określony w art. 3 ust. 2 lit. a), b) lub c) lub w art. 4 ust. 1 i 3 nie stanowi przestępstwa w przypadku, gdy powiązane z nim korzyść lub szkoda wynoszą mniej niż 10 000 EUR [...].**”;

4[...]) w art. 7 dodaje się ust. 6 w brzmieniu:

- „6. Bez uszczerbku dla ust. 1–5 państwa członkowskie przyjmują środki niezbędne do zapewnienia, aby osoby fizyczne, które [...] popełniły [...] przestępstwa, o których mowa w **art. 3, 4 i 5 [...]**, mogły podlegać **dodatkowym sankcjom [...]** lub środkom **karnym lub pozakarnym [...]**, **mogącym obejmować sankcje lub środki**, o których mowa w art. 15 ust. 4 dyrektywy (UE) XXX w sprawie zwalczania korupcji.”;

5[...]) art. 8 otrzymuje brzmienie:

„Artykuł 8

Okoliczności obciążające i łagodzące

Państwa członkowskie podejmują niezbędne środki w celu zapewnienia, by popełnienie przestępstwa, o którym mowa w art. 3, 4 lub 5, w ramach organizacji przestępczej w rozumieniu decyzji ramowej 2008/841/WSiSW było uważane za okoliczność obciążającą.

Państwa członkowskie podejmują niezbędne środki w celu zapewnienia, by **jedna lub więcej** okoliczności, o których mowa w art. 18 **lit. a)–d) i w art. 18a** dyrektywy (UE) XXX w sprawie zwalczania korupcji, [...] **mogły być, zgodnie z odnośnymi przepisami prawa krajowego, uznawane za okoliczności obciążające i łagodzące** w odniesieniu do przestępstw, o których mowa w niniejszej dyrektywie.”;

6[...]) art. 9 otrzymuje brzmienie:

„Artykuł 9

Rodzaje sankcji wobec osób prawnych

1. Państwa członkowskie podejmują niezbędne środki w celu zapewnienia, aby osoba prawna pociągnięta do odpowiedzialności karnej na podstawie art. 6 [...] podlegała skutecznym, proporcjonalnym i odstraszającym **sankcjom [...] lub środkom karnym lub pozakarnym.**

2. Państwa członkowskie podejmują niezbędne środki w celu zapewnienia, aby [...] **sankcje** lub środki stosowane wobec osób prawnych pociągniętych do odpowiedzialności na podstawie art. 6 obejmowały **grzywny karne lub kary pieniężne niemające charakteru karnego, których wysokość jest proporcjonalna do wagi danego czynu oraz do indywidualnych, finansowych i innych okoliczności danej osoby prawnej i które mogą obejmować inne karne i pozakarne sankcje lub środki, które są proporcjonalne do wagi danego czynu, takie jak sankcje i środki, o których mowa w art. 17 ust. 2 dyrektywy (UE) XXX w sprawie zwalczania korupcji.**”;

[...]

[...]

Artykuł 29

Transpozycja

1. Państwa członkowskie wprowadzają w życie przepisy ustawowe, wykonawcze i administracyjne niezbędne do wykonania niniejszej dyrektywy najpóźniej [...] **36** miesięcy od **daty** przyjęcia **niniejszej dyrektywy**. Niezwłocznie przekazują Komisji tekst tych przepisów.

2. Przepisy przyjęte przez państwa członkowskie zawierają odniesienie do niniejszej dyrektywy lub odniesienie takie towarzyszy ich urzędowej publikacji. Metody dokonywania takiego odniesienia określone są przez państwa członkowskie.
3. Państwa członkowskie przekazują Komisji tekst podstawowych przepisów prawa krajowego przyjętych w dziedzinie objętej niniejszą dyrektywą.

Artykuł 30

Ocena i sprawozdawczość

1. Do dnia [24 miesiące od terminu transpozycji niniejszej dyrektywy] Komisja składa Parlamentowi Europejskiemu i Radzie sprawozdanie, w którym ocenia, w jakim zakresie państwa członkowskie przyjęły środki niezbędne do wykonania niniejszej dyrektywy.
[...]
- 2[...]. Do dnia [48 miesięcy od terminu transpozycji niniejszej dyrektywy] Komisja przedkłada Parlamentowi Europejskiemu i Radzie sprawozdanie oceniające wartość dodaną niniejszej dyrektywy w odniesieniu do zwalczania korupcji. Sprawozdanie obejmuje również wpływ niniejszej dyrektywy na podstawowe prawa i wolności. Na podstawie tej oceny Komisja w razie konieczności podejmuje decyzję w sprawie odpowiednich działań następczych.

Artykuł 31

Wejście w życie

Niniejsza dyrektywa wchodzi w życie dwudziestego dnia po jej opublikowaniu w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*.

Artykuł 32

Adresaci

Niniejsza dyrektywa skierowana jest do państw członkowskich zgodnie z Traktatami.

Sporządzono w Brukseli dnia [...] r.

W imieniu Parlamentu Europejskiego

Przewodniczący / Przewodnicząca

W imieniu Rady

Przewodniczący / Przewodnicząca
